

שיא ריית יעקב

ביטאון

יוצא לאור על ידי מרכז מוסדות נדבורנה ביתר בארה"ק | בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנה ט' | גיליון ת' | פרשת שבועות - נשא תש"פ

יציאת השבת	כניסת חג	ביתר - ירושלים
20:56	19:02	ת"א - בני ברק
20:54	19:20	לונדון
22:20	20:46	ניו יורק
21:32	19:58	

הזמנים לפי שיטת ר"ת

073-3834583

קול קהילתנו

מחפשי ופושטי כחצי הקוב"ש

"מן הבאר הוא"

דא"ח מכ"ק מרן אדמו"ר זצוקללה"ה

ומשה עלה אל האלוקים ויקרא אליו ד' מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל (שמות י"ג). וברש"י הק' לבית יעקב, אלו הנשים תאמר להם בלשון רכה. ותגיד לבני ישראל, עונשין ודקדוקין פירש לזכרים דברים הקשים כגידין.

החילוק שבין האנשים גופא, בין איש לאיש גם הוא נובע מאותו שורש, כי האדם יכול לקבל רק כפי הכנתו והשגתו. ומה שרש"י כתב לחלק בין האנשים לנשים ולא כתב שיש חילוק בין האנשים עצמם, אינו אלא כדי לשבר את האוזן, דכשם שידוע ומובן לכל שיש חילוק בין אנשים לנשים בכח ההשגה, שהנשים אינן יכולות להשיג כמו האנשים, ומתוך כך נובע החילוק בינם בבקה"ת, כמו"כ החילוק שבין איש לאיש, אף הוא נובע משורש זה, כי כל אחד זוכה להשיג לפי מה שהכין לעצמו.

כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע

תחת ההר כגיגית

והמאיר של התורה, כי ההכנה היתה לכולם בשוה, כולם ראו את ה' וכולם הכריזו בנהמת נפשם - נעשה ונשמע.

אך לאורך הדורות, יש חילוק עצום בין יהודי ליהודי, והידיעה על כך, תעורר אותנו לעשות את הרצוי והישר בעיני ה', הענין תלוי ביותר כפי ההכנה הגדולה שאדם עושה כדי לקבל את האור הגדול כך יזכה להשתכשך במי הדעת הקדושים, אם על ידי הקדמת תפילה ובקשה להשם יתברך - והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו וכו' וכו', אם על ידי התקדשות במחשבה, דיבור ומעשה, לגייס את כל החושים תחת ממלכת הקדושה והטהרה, שלא יזוע אחד מהם אל הצד של התנגדות הקדושה, חס ושלום, ובודאי מי אשר אלה לו, זוכה ומזכה לעצמו לראות בטוב ה' בארץ החיים, ליהנות מתורה, להדבק את עצמו בתורה, עד שכל מי שקרוב אליו גם הוא מקבל חשקת התורה, כי נתהפך למהות של תורה, והזמן גרמא בעת הקדושה הזאת, אשר פעמי החג הקדוש מצלצלים באויר העולם, וכשרי עם ישראל מתרגשים ומתבהלים לקראת מתן תורה שנתחדש אז, בודאי יזכה מי שמכין את עצמו לקבל תורה חדשה מאת השם יתברך, אמן כן יהי רצון.

התורה הוא אור של כל האורות, מי שדבק בתורת אמת הרי שהוא דבוק בתכלית השלימות בו יתברך, ואין יכולת ביד איש להדמות לו כלל וכלל, אבל אף על פי כן האור הגדול הזה אינו שוה בכל אדם, יש ואור התורה הקדושה מאיר בקרבו באור נורא ונפלא, אין פינה אחת של חשך מהתורה בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גופו, כי כל עצמיות מהותו דבוקה בנשמת התורה, אורייתא ק ארחים - אורייתא קא מרחמא ליה, אין קץ לאשרו, אין גבול למדת יכולתו ליהנות בהאי עלמא שפילה, אפילו נשמה בגוף.

יש כאלה שהם פחות דבוקים בתורה הקדושה, אבל אין הם נעדרים מדביקות התורה, גם הם קובעים קביעות עתים לתורה, גם הם מלאי שאיפות לדור ישרים יבורך אשר יקשר את נפשו רוחו ונשמתו לנשמת התורה ללא שיור... כי הכל חפצים ליראה את שמך.

באותו שעה שנתן נותן התורה את חוקו הקדושים לעמו ישראל בקדושתו, עמדו כל העם יחדיו, בין אלו שעמדו שם בפועל כמש, בין אלו שנשמתם וניצוץ שרשם קינן שם, הנקודה הכללית של אורייתא קודשא בריך הוא וישראל האירה אז באור יקרות עליון ונשגב עד מאד, כל נשמה ונשמה מישראל קיבלה את האור הקדוש

כל היכולת שלנו לקבל מהשם יתברך איזה דבר היא רק בגלל חסדו העצום שאין לו שיעור, כי הרי אין הגיון פשוט בזה, כי אין הוא כביכול נצרך לבני אדם כלל, ואף אם אדם יקבל על עצמו עול מלכות שמים כראוי באמת, ויקיים את כל דברי התורה הקדושה, הרי על זה נאמר מי הקדימני ואשלם, כי אין האדם עושה כלל אלא הכל ממנו יתברך בעצמו.

אבל היות וכל הענין כאן בבריאה הוא כדי שלא נאכל נהמא דכיסופא, הרי שנתן לנו השם יתברך ברוב טובו וחסדו הנעים את המתנה הגדולה שהיא ענין עשיית הכלים לאורות, שאמנם אם כל ההתעוררות דלעילא באה רק ממילא בלי מוגע זר, אבל אין האור מתלבש אלא לפי הכלים הרוחניים לקבל את האור, ולכן כפי יצירת הכלי כך מתפשט האור.

את הכלים הללו אנו צריכים להביא מן העליה, זה תפקידנו, זה חסדו יתברך, אשר העניק לנו את האפשרות ליצור במו ידינו, כאילו, את המשכת השפע הגדול, על ידי הכנת גופינו, מדותינו ותכונות נפשינו, לקבל בהם ועל ידם את האור הגדול של השם יתברך, אשר מאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים.

ברם, אין אור כאורה של תורה, האור של

דברות קודש

מנ"ק מוך אדמו"ר שליט"א

נעילת הג השבועות תשע"ז

איתא מהרה"ק החיד"א זי"ע בספרו שמחת הרגל (שבועות לימוד ג') דקריאת רות בחג השבועות היא נחמה, כלומר, דאם ראה תראה שתופסי התורה שרויין בעניותן, אל תתמה, הבט וראה גבי רות הצדקת שהיתה עניה ומדולדלת כשקיבלה התורה, אולם אחריתה היתה חיים ושובע ועושר גדול, שנישאה לבועז, ועל זו שנינו (אבות ד, ט) כל המקיים את התורה מעוני סופה לקיימה מעושר. וזכתה שיצאה מחלצתה דוד ושלמה מלכי ישראל לדורותם, זה מראה באצבע לכל חכמי ישראל שאם מצטטרים הם עבור לימוד התורה"ק אזי יבטחו היטב בסופם שימצאו מנוח לרגלם, עכתו"ד הק'. ואולי יש להעמיס בזה הכוונה, דהנה מצינו כשמכניסים ס"ת להיכל אזי נהגו לומר מזמורו של דוד המלך (תהילים כד) "לדוד מזמור" וכמו"כ נהגו לביל א' דראש השנה ג"כ לומר האי מזמור כסגולה לפרנסה טובה, ולכאורה יפלא הדבר, שבבוא יום הדין תהא תחילת תפילתו של על פרנסה? אלא לדברינו יונעם, דבוודאי תחילת דינו של אדם תהא על דברי תורה, וכל מגמתו תהא עליה לשמרה ולקיימה, אולם, באם אמור יאמר האדם פרנסתי מה תהא עליה? אזי הבטיחנו כחז"ל שאם בחוקות ה' נלך אזי יקויים בנו נמי ונתתי גשמיכם בעיתם, ואל יחסר לו המזג מכל טוב שבעולם.

איתא מזקינינו הסבא קדישא הרה"ק ר' מרדכי"ל זי"ע ועכ"א (הובא בספרו מאמר מרדכי על הש"ס) על מה שארז"ל (פסחים סה:) הכל מודים דבעצרת בעינן נמי לכם, דידוע דאין זה מן הראוי להאדם להיות דוחק את הקץ, אולם, בחג השבועות היא העת רצון לבקש ולהתחנן להשי"ת על גאולתינו ועל פדות נפשנו, וזהו המרומז בתיבת "נמי לכם" שהיא בגימ' ק"ץ. ואולי יש להעמיס על פי דברין, דבגין כל קורין אנו דייקא בחג השבועות מגילת רות שממנה יצא דוד המלך משיח צדקינו, להזכיר שמו הק' של דוד מלכא משיחא, אשר הוא יבוא לגאלינו בעגלא ובזמן קריב.

יעזרנו אלהי ישענו, שתעלה תחינתינו ושועתנו לפני כסא כבודו, "שובה אלינו בהמון רחמין בגלל אבות שעשו רצונך", שבזכות דוד מלכא משיחא, ישיב במהרה שכינתו בתוכינו, ונזכה להמשיך את אור התורה והמצוות על כל רמ"ח איברינו ושס"ה גידינו כל ימי חיינו, עדי נזכה לחזות באור פני מלך חיים, בביאת משיח צדקינו וגואלינו, במהרה בימינו, אמן.

הוריד השי"ת שכינתו על הר סיני? והרי כלל ישראל היו רגילים בכך בכל עת שהותם במצרים וביציאתם משם, לחזות בגודל נפלאותיו ועומק מעשיו שהפליאו את כל העולם כולו?

אלא די"ל, דבכדי שלא יהיה כלל הו"א לומר, דדוקא בשמים ממעל שהיא עולם שכולו טוב, עולם שכולו רוחני, עולם שאין בה שליטת היצה"ר, שם נאה ויאה לקבל את התורה והמצוות, ולקיימה כרצונו ית"ש, אך מה לו לתורה שכולו רוחני, להתערב עם גופינו בעולם הזה שבה יצרנו אורב תמיד לפתחינו, וחלילה עשויים אנו להכשל בשוגג מלשמוע בקול מצות ה' ? וכדי לסתום טענה זו, ירד הקב"ה ממכון שבתו בשמים ממעל, דייקא אל ארץ התלאות והנסיונות, להראות חיבתו לפני בריותיו, ולומר להם, יודע אני היטב, שאני נותן לכם את תורת דייקא בעולם הזה שהיא מלאה מניעות והפרעות, אך אם תקבלו את תורתנו ותשמרו מצוותי, אזי אעפ"י שהינכם ניצבים בעוה"ז, מ"מ, מה רב טובכם ושכרם לעוה"ב, כשתשמעו לקולי ותתגברו על יצרם הרע, וזהו נמי שסתם משה את פי המלאכים באמרו כלום יצה"ר יש בכס?, היינו, שמושה רבינו הסביר למלאכים שכל עצם נתינת התורה לישראל בעוה"ז, נובעת מחמת אהבת המקום לבניו, דכיוון דכוח שליטת הנסיונות היא דייקא בעוה"ז, ואם שמוע ישמעו ישראל בקול ה', אזי תגדל שכרם עד אין ערוך בעוה"ב, משא"כ אתם המלאכים אין לכם טיב שכרו של מצוה לא בעוה"ז ולא לעוה"ב.

וממילא, כשנזכה עתה להבין ולהשכיל עד היכן מגעת אהבת השי"ת לבניו האהובים, אזי מאור מתן תורתנו יוקח נא מעט רשפי אהבה וגעגועים, ללמוד וללמד לשמור ולעשות את כל דברי נותן התורה, בשבתנו בביתנו, בלכתנו בדרכינו, ובשכבנו ובקומינו, כי כל תהלוכות וחיי האדם בעוה"ז מיוסדים ומושתיים על אדני התורה והיראה. וזה הדבר כבר אמר רבי חנניה בן עקשיא (מכות מג) רצה הקב"ה ליזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שכל כוונת נותן התורה היא, לזכך את ישראל בעוה"ז ע"י הלימוד התורה וקיום מצותיה על כל פרטיה ודקדוקיה. וכשנתבונן בזה הענין, אזי נזכה להאהיב את התורה עלינו ועל בנינו ועל בנותינו, וח"ו לא תהיה התורה כשור לעול וכחמור למשא, אלא האדם המצפה מתי תבוא לידו דבר של שמחה.

אוצר חביב ונחמד הנחיל הבורא ית"ש לעם הנבחר והמובחר ביומא קדישתא הדין - זמן מתן תורתנו, ותקוות כל לבב אנוש בעת הזאת, להיותו נמנה בין הזוכים להוקיר ולהעריך במעט, את גודל וחביבות יקרת התורה, אשר נפלה בחלקנו ובירושתנו בעת מעמד הר סיני. ואיתא בחז"ל (שיר השירים רבה א, ט) עה"פ (מלכים א, ג, טו) ויעש משתה לכל עבדיו וגו', אמר רבי יצחק, מכאן שעושין סעודה לגמרה של תורה, ומחמת כן נהגו בתפוצות ישראל לעשות סעודה בגמרה של כתיבת ספר תורה והכנסתו לביהכ"נ. ועל זו הדרך יש לומר נמי הכא, דניצבים ועומדים אנו כעת הזאת, אחרי קבלת כל התורה, ומן הראוי לעשות סעודה לכבודה של תורה, כדי לחבבה על הוגי התורה ומוקיריה, וכשמכניסים הס"ת להיכל נהגו לומר הפס' (תהילים קמח, יג, יד) יהללו את שם ה', כי נשגב שמו לבדו, הודו על ארץ ושמים. וירם קרן לעמו תהלה לכל חסידיו לבני ישראל עם קרובו הללויה. ולא בכדי נהגו כן, כיוון דבתיבות הללו מבטאים אנו בשפתותינו, את גודל ההודאה והחשיבות במה שזכו עם ישראל לקבלת התורה, ועל כך אנו מודים ומשבחים ומהללים את שם ה', על אשר בחר בנו מכל היקום ולנו נתן את הוד התורה שהמלאכים היו מתקנאים בכך, כשארז"ל (שבת פח.) שטענו להשי"ת תנה לנו את התורה כדכתיב (תהילים ה, ג) ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ, אשר תנה הודך על השמים. היינו, שהוד התורה תהיה בשלימותה כשתתנה לנו בשמים ולא על הארץ. אולם, מחשבת השי"ת לא היתה כן עמהם, אלא חפץ היה השי"ת ליתנה דייקא לעם ישראל ולשמי רום, כיוון שעם ישראל מכונים "עם קרובו" של השי"ת, ועל זאת תהא תהלתנו ותפארתנו אליו, שכלל ישראל נצחו את המלאכים בקבלתם את התורה, מתוך מסירות נפש עצומה, בעבור שהקדימו נעשה לנשמע שהיא כנגד ההיגיון וההבנה, וכראות המלאכים גודל גבורותם ותעצומותם, היו מודים בע"כ לישראל כי עליהם לקבל את התורה, ולא נחו דעתם מכך עד שהושיבו על ראשיהם שני כתרין אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע.

אמנם, שומה עלינו להתבונן במעשי ה', דהרי מן הראוי היה לפי כבודו ית"ש, שיעלה אותנו כולנו השמימה לתת את התורה, כפי אשר מצינו שמושה רבינו עלה השמימה, ושהה שם ארבעים יום וארבעים לילות, ומפני מה

שם טוב ושארית

בעזרת השם יתברך ובמזל טוב, בהודיה לק-ל בורא עולם אשר האציל וברא ויצר ועשה הכל למען התורה הקדושה וזיכנו לדלות מן הבאר של מורה נתיבתנו מרן הבאר יעקב זצוק"ל, אשר מסר לבבו ונפשו על התורה ועל העבודה, ולהעלות עלי גוויל מצד האחד, מים זכים וטהורים דברי אלוקים אמת, חכמה ומוסר, מתפרשין דא מן דא להבנת עומק הפרשה, ואיתו עמו דברים חיים וקיימים שנאמרו מפי קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בחבורה בדביקות וחשוקה בדחילו ורחימו, באהבה ואחווה ורעות.

ומצד השני הלא הם, צדיקי הדור, כנסת ישראל, מצבא השמים, שרפים וחיות ואופני הקודש. מאירי הדרך, ללמוד ממעשיהם ולדעת ללכת לאורם.

וכערבים זה לזה, לבל יבריחו ואל יעלימו לא זה מזו ולא זו מזה, אלא לשמוח בשמחת חברים, לברך, להלל ולקלס.

כל אלו התקבצו ובאו בברית יחד לאוהל אחד, קרואה בנעימה, עדי הגענו הלום וארבע מאות איש - 400 גליונות גדושים באוצר עצום בכל מכמני התורה לשם ולתפארת והכל ברור שריר וקיים.

הכהנים והעם, ותינוקות של בית רבן העומדים בעזרה פה במקדש מעט, כולם יענו ויאמרו מזל טוב.

**דבר
המערכת**

נעים זמירות ישראל

ליקוט נפלא ומרומם ברום מעלת אמירת ספר תהילים מוגש ליום חג מתן תורתנו - יום פטירתו של דוד מלכא משיחא

נלקט ע"י בנש"ק הבה"ח יוסף מאיר רוזנבוים הי"ו

סגולתה:

נמצא בצרה או בצער ח"ו יקרא כל התהילים בכל יום בלא הפסק בכוונה ובהכנעה ויראה נפלאות וניסים וזה בדוק ומנוסה. (פלא יועץ)

שמעתי שכל הדברים שעברו על דוד המלך ע"ה ביום, היה עושה קאפיטל תהילים והיה מכניס הדברים והמאורעות באותיות, ואותיות יש להם צירופים וחיות, ובזה נמתקו כל הדברים, והדברים עתיקין, וכן כשמתפלל על איזה דבר כגון על חולי רח"ל.

(דגל מחנה אפרים)

וכתב מהרש"א (מס' ע"ז) שלימוד ספר תהילים מביאו ליראה את ה' ומקרא מלא דיבר הכתוב (משלי כג, ד) עקב ענוה יראת ה' ונמצא זה וזה מתקיימים בידו.

(רבינו חיים פלאגי - הכתוב לחיים)

שבחה:

בא וראה כאילו השירים והתשבחות שאמר דוד יש בהן סודות ודברים עליונים בסודות החכמה, לפי שכולם נאמרו ברוח הקודש שהיה שורה רוח הקודש על דוד והיה אומר שירה, ולפיכך, כולם בסודות התורה נאמרו.

(זה"ק וישלח קעט, א)

בית קודש הקדשים בית האוצר היקר הזה, כל אדם יחזה בו כל תפילה וכל תחינה כל הודאה וכל תהילה, על כל דבר ועל כל ענין צוקה או תשועה, צרה או רווחה אשר יהיה ליחיד או לרבים. (מלבי"ם הקדמה לספר תהילים)

דוד המלך ע"ה היה מתפלל על כל הענינים שצריכים ישראל, עד ביאת משיחנו, על החולים שיתרפאו על הבריאים שלא יחלו,

ועי"ז זכה דוד המלך שעל ידי תהילותיו פועלים בני ישראל רפואות וישועות כמנהג ישראל קדושים אשר בכל עת צר ומצוק ח"ו ובכל עת אשר ליבם מר וכבד עליהם נוטלים את ספר התהילים של דוד המלך ומתפללים בו אל השי"ת ובדרך כלל עננים בזכות זה.

(כ"ק מרן רבינו זי"ע באר יעקב - חנוכה מאמור יד)

כי כל איש ישראל בכל אתר ואתר ובכל זמן ועידן כשרוצה להודות ולהלל ולשבח להשי"ת, הריהו פותח את ספר התהילים ואומר מתוכו דברי שבח ושירה לחי עולמים, ומבקש שיהא נחשב לו 'כאילו אמרו דוד בעצמו'.

(כ"ק מרן רבינו זי"ע - באר יעקב בשלח מאמור כח)

מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו, פי, דהנה אמירת תהילים מסוגל מאוד להמתיק דינים רח"ל, וזהו מרומז בכאן, מי ימלל הוא ענין כריתה כמו ימולל ויבש, מי יוכל למולל ולכרות גבורות ה', היינו הדינים, ישמיע כל תהלתו, פי, בזה שישמיע כל תהלתו שיאמר כל ספר תהילים בזה.

(מרן הסב"ק רבי מרדכי'לי זי"ע מאמור מרדכי - תהילים)

אין לך דבר שעומד בפני המקטרגים כמו הספר תהילים הנקראים מזמורים שבהן יוכל לזמר ולהכרית כל קוצים וחוכים הסובבים את השושנה העליונה.

(שער המלך - חודש אלול שלהי פ"ב)

לימוד התהילים יעשה לו לאדם תועלת גדולה להיות לו דבקות בקונו ובתורתו ובמצוותיו, ומביאו לידי הכנעה ומרחיקו מלשון הרע.

(חיד"א - ראש דוד)

ויש קבלה מאנשי שם הקדושים, מי שדוחקת לו השעה או

באהלי רבותינו

לקט עובדות וסיפורים מסדר חג השבועות בצל קודשם של רבוה"ק זיע"א.

בכוונות מיוחדות, הידועות אך למי ששבילי רקיע נהירים לפניו. כך, טעונים ביחודים וברזים עליונים, היו גם כיסני הגבינה, שבושלו ונאפו לכבוד החג הקדוש; וכך רוויית סוד ועטויית הוד, היתה גם סעודת מאכלי החלב שנערכה ביום טוב הראשון. כל הקשור למצוות החג ולמנהגיו, בעסק גדול היה נעשה, עד שהיה חותמו של חג השבועות טבוע וחקוק בחלל האויר, ואין לך אדם שנכנס באותו אויר, שלא תהיינה ריאותיו ונשמתו מתמלאות חג עד למעלה מגדותיהן - - -

ואם במנהגים כך - קל וחומר בן בנו של קל וחומר: התפילות, ה"אקדמות" וקריאת התורה, אשר לא בכדי דימו החסידים לשמוע בהן, כעין בת קול מן הקולות והברקים של מעמד הר סיני בעצמו.

ר' אפרים ברוך, מן העירה ביסטרא שבמחוז מרמרוש, חסיד אדוק ברבו היה. למאז עלה הצדיק, רבי אליעזר זאב, למלאות מקום אביו באדמו"רות, והעתיק את מושבו מקרעטשניף לסיגעט, המטרופולין של מחוז מרמרוש, לא החסיר ר' אפרים ברוך אפילו חג שבועות אחד בצל רבו הקדוש.

ר' אפרים ברוך ואחיו, ר' אלטר, שניהם חסידים נאמנים היו, עוד לאביו של רבי אליעזר זאב, הלא הוא הצדיק הקדוש רבי מאיר מקרעטשניף - בנו של אותו איש אלקים קדוש, הרבי רבי מרדכי מנדבורנה - ואף זכו לישועה פלאית בדרך נס, מברכתו של אותו צדיק.

לאחר הסתלקותו של רבי מאיר מקרעטשניף לשמי רום, המשיכו שני האחים בנסיעותיהם אל בנו, הצדיק רבי אליעזר זאב, קרטשניפה. עתה, עם התקרב חצר הקודש לגבולם, במחוז מרמרוש, נעשתה רגלו של ר' אפרים ברוך מצויה ביותר במחיצת רבו הקדוש בסיגט, במיוחד חביבה היתה עליו הסתופפות בצל הקודש בחג השבועות, דבר שנה בשנה.

נסיעה לצדיק

חג השבועות, במחיצתו של אותו צדיק וקדוש, רבי אליעזר זאב מקרעטשניף, מותיר היה רישום עמוק וניכר, בקרב כל מי שזכה לחוותו.

כנגד אורו של אותו מאור גדול - אשר שימש אספקלריה מאירה לבבו אותיהם נוראות ההוד של זקניו, קדושי העליון, גזע פרימישלאן ונדבורנה - התחממו המוני חסידים ואנשי מעשה; בני עליה - רבנים, תלמידי חכמים ועובדי ה' בהשגות עילאיות - לצידם של יהודים מעולם העשיה - בני כפרים ועיירות שבמחוזות מרמרוש. הצד השווה שבהם, שאלו ואלו התעלו בשיעור קומתם, מכוחה של ההסתופפות בצל קדושתו, ונזדככו זיכרון של ממש בכור עבודתו התמה, אשר אהבת הבורא ויראתו חפפו עליה בעליל.

בחג השבועות, זמן מתן תורתנו, היה יקוד עבודתו הקדושה מתלקח בקרבו באש להבת שלהבת, אשר הזריחה אור יקרות על כל הנפשות החוסות בצילא דמהימנותא, נועם מיוחד במינו, נסוך היה על עבודת היום של אותו צדיק, ולא בכדי נהרו המונים מכל המחוזות, לחוג את החג בצל צח, בכדי לטעום מנופת צוף עליון זה.

כבר מערב החג, החל הצדיק בעבודתו הגדולה, כלילת העמל והיגע, אשר לא פסחה על שום סעיף, כקטן כגדול, ממסכת ההכנות לחג. אפילו אותו מנהג ישראל, לעטר את בית המדרש ואת בתי ישראל בענפי אילן ובירק, לכבוד חג השבועות - מנהג המסור בדרך כלל לביצועם של זאטוטי בני ישראל - לעבודה שלימה נחשב אצל אותו צדיק, כשהוא גופו מנצח עליה, בהתלהבות עצומה, בדחילו ורחימו ובדביקות אין קץ.

ענינים רמים וטמירים, סודות ורזים, ניתלים היו באותם ענפים, שעה שמובאים היו אל בית מדרשו של הצדיק, מוצבים שלושה שלושה בארבע פאות הבימה, ונאגדים מלמעלה

כתום סעודת ליל החג, נתיישב ר' אפרים ברוך לומר "תיקון ליל שבועות" בביתו. אמנם, ככל שהתאמץ, לא הצליח לשוות לקולו את הנימה החגיגית הנדרשת, ואמירתו יצאה מפיו נוגה וקודרת, והזכירה אמירה אחרת, שונה לחלוטין - - -

קרוב לשעת חצות, נשמעו לפתע נקישות עזות על דלת הבית. ר' אפרים ברוך ניתר ממקומו אחוז בהלה, ומיהר אל הפתח. לבו, כמו ביקש לפרוח מחזהו, כאשר מצא למולו, ניצבים על הסף, שני שוטרים עוטי מדים, אשר חזותם הקשוחה לא בישרה טובות.

"עצור אתה בשם החוק!" - הידהדה הכרזתם היבשה באוזניו של בעל הבית.

בעוד לשונו של ר' אפרים ברוך משותקת באלם הלם, ולקול יללותיהם המרות של בני המשפחה הנדהמים, הטילו השוטרים אזיקים על ידיו של בעל הבית, והורו לו להתלוות עמם.

תחנניהם של בני הבית נפלו על אוזנים אטומות. לא הועילו טענות ומענות, כי מעולם לא היו לו שיח ושיג עם דברים הנוגדים את החוק, ולא עזרו כל הויכוחים ונסיונות השיכנוע, כי יאותו להמתין, לפחות, עד לאחר החג. אין להם לשוטרים אלא מה שעניניהם קוראות בצו המעצר שבידם, ובו, נכתב מפורשות לאמור, כי יש להביא את היהודי הלז אל בית המעצר שבסיגט, בירת המחוז - ומיד, שכן מחר עם בוקר, אמור משפטו להערך שם. אף הם עצמם לא ידעו לומר, באיזה משפט הדברים אמורים.

נתמזל מזלו של ר' אפרים ברוך, שלא קיבלו השוטרים מרכבה למילוי תפקידם. תופעה זו די שכיחה היתה באותם איזורים נחשלים. השוטרים עצמם, זועמים ורוטנים היו על שלטונות הכלא, אשר לא הואילו להעמיד לרשותם עגלה, אך בעל כורחם, נאלצו לבצע את הפקודה שהוטלה עליהם ולשתוק. לר' אפרים ברוך, גרם הדבר דוקא שמחה רבה, למרות שהיה עליו עתה להלך רגלי כברת דרך ענקית. שכן כך נחסך ממנו לפחות חילול זה של החג, הכרוך בנסיעה.

כשהוא כבול בידיו לשוטרים המלווים אותו, צעד ר' אפרים ברוך לצידם במשך כל הלילה. רק באור היום, הגיעו סיגטעה, והועידו פניהם הישר לבית המעצר. כעבור שעות אחדות, הוזמן להופיע באולם בית המשפט הסמוך. שם, ישבו כבר השופטים ערוכים ומוכנים לדון את דינו, אשר הוא בעצמו לא ידע עדיין מהו.

בשנה ההיא, היתה רוח אחרת עם נוות ביתו של ר' אפרים ברוך, מחשבון שערכה לעצמה עלה, כי זה שנים רבות ביותר, שאין היא וילדיה זוכים, שיהא אבי הבית מיסב עמם לשולחן החג ביום טוב של שבועות; וכסבורה היתה, שזכותה עמה, לעכב בעדו, ולו שנה אחת, מלעלות לרגל לחצר רבו.

"זכותם של ילדיך", טענה בפניו בלהט, "לשמוע לפחות פעם אחת מתוך שנים מרובות, את אביהם מקדש קידוש היום בחג השבועות! האומנם, חוק ולא יעבור הוא, כי בחג השבועות חייב להיפקד מושבך שבראש השולחן? - - -"

לא עמדו לו, לר' אפרים ברוך, כל דברי הנועם וההסברים החסידיים שבפיו. התנגדותה הנמרצת ניצבה בפניו כחומה בצורה, ובעל כורחו שלא בטובתו, נאלץ היה להיכנע לדרישתה ולמשוך את ידו מנסיעה לסיגט לחג השבועות.

שמחתם הרבתי של בני המשפחה, בהזדמנותם הנדירה לחוג את החג במחיצת אביהם, עלה לר' אפרים ברוך במועקה קשה על לבו. הוא עצמו, לא זכר כבר כמעט את עצמו, מיסב בחג השבועות לשולחן שבביתו. האוירה המיוחדת במינה, ספוגת קדושת החג ורווית ההתעלות המוחשית, אליה הורגל במחיצת רבו הקדוש, חסרה לו כאן על כל צעד ושעל, וטעמו של החג ניטל ממנו.

מה דמיון היה לה, לתפילת ליל החג בבית הכנסת העיירתי הקטן בביסטרא, לעומת הקולות, הברקים, והאש הבוערת עד לב השמים, אשר ניגלו לעין כל בבית מדרשו של הצדיק?! או מה פנים היו לו, לליל החג הדומם שבעיירה, אל מול הליל הבהיר, שוקק החיים, אשר ידע מאז ומקדם מסיגט?! איה בית המדרש מוצף האורה וגדוש הקהל, בו יושבים החסידים שורות שורות ועוסקים ב"תיקון ליל שבועות"; שלא לדבר כבר על השעות בהן עורך הצדיק את שולחנו הטהור בבית המדרש, כששירי דביקות והתלהבות מיתמרים ועולים, ממעמקי לבבות הנוכחים עוד רום השמים העליונים!?

ביותר, נצבט לבו של ר' אפרים ברוך בקרבו, עת נזכר במעמד אמירת ה"אקדמות", על ידי רבו הצדיק. הוא תיאר לעצמו את ה"אקדמות", שעתידי הוא לשמוע מחר מפי בעל הקורא של העיירה, בעודו מעביר לנגד עיניו את זו, המרוממת באין דומה לה, האמורה להישמע בקול חוצב להבות אש בסיגט, מפי קודשו של הצדיק מקרעטשניף - ומעיז התהפכו בקרבו מרוב צער ותוגה.

"דעו לכם, יהודים! אם אין באים אל הרבי לחג השבועות ברצון - מובלים לשם על ידי המשטרה!" - -

אימרה זו, שגורה היתה מני אז, במרמרוש כולה, וביותר על פיה של אשת ר' אפרים ברוך. היא, אשר למדה את הלקח מכלי ראשון, מאיצה היתה מני אז בחברותיה ובבנות גילה, למהר לשגר את בעליהן לחוג חגים בחצרות הקודש של רבותיהם.

"הניחו להם לנסוע בטוב" - היתה מטיפה להן - "פן יבואו השוטרים ויוליכום בעל כורחם!" - - -

מעשה בערוב ימיו של רבינו בספירת העומר האחרונה של אחת השנים, כוחו של רבינו לא היה במותניו ובקושי הניע את רגליו ממקומו. רבינו צווה לפתוח בספירת העומר בלעדיו, בעוד שהוא ישב בפתח החלון הפונה אל בית המדרש, וישתתף בתפילה מחדרו.

פתחו בספירת העומר ובאמירת ה"לשם יחוד" ורבינו על גבי החלון. לפתע נחרדו הכל ממקומם. בכוחות על אנושיים זינק רבינו ממקומו שבחדרו ופרץ לבית המדרש כלביא בגבורתו. כלום שעה נוחה היא זו לשבת בחדר בשעה שבבית המדרש מתפללים ספירת העומר ברוב התלהבות...

סיפור הרה"ח ר' מאיר פכטהולץ ז"ל מחסידי רבינו זיע"א עוד בימי שבתו בסערעט - "ובדידי הוה עובדא: כאשר הגעתי לגור בחיפה, השגתי משרה בתור פקיד בכיר באחד הבנקים בעיר. לפני חג השבועות, נגשתי אל מנהל הבנק, ובקשתי חופשה החל מערב חג השבועות בבוקר, ועד למחרת היום שאחרי החג. לתמיהת המנהל, מדוע זקוק אני לשלושה ימי חופש, השבתי, כי הנני נוסע לעשות את החג במחיצת רבי הקדוש בבני ברק, ואינני נפרד משם רק באסרו חג בצהרים. "אתן לך את החופש המבוקש" - השיב לי המנהל, אשר היה אדם דתי - "אולם, בתנאי, כי תספר לרבך שאני הוא אשר איפשרתי לך את החופש הזה, ובקשתי היא, כי יואיל לשגר אלי באמצעותך "תורה" מיוחדת בעבורי".

"באיסרו חג, כאשר נפרדתי מאת רבינו, סיפרתי לו - כפי שהתנה עמי המנהל - כי מנהל הבנק שחרר אותי משני ימי עבודה כדי שאוכל לנסוע אל רבינו לחג, אך בתנאי שהרבי יאמר "תורה" בעבורו. נענה רבינו על אתר ואמר: "בפסוק בתהלים (א) נאמר: 'כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד' - כלומר, דרכם של הצדיקים היא, שעל כל דבר הבא עליהם אומרים הם: 'כי יודע ה'!' השי"ת בוודאי יודע את אשר הוא עושה, כי על כן מנהיג הוא את העולם כולו ומסבב את כל הסיבות, וכל מאי דעביד רחמנא לטב עביד. ואילו דרך הרשעים היא - 'תאבד'. מיד לכשנקלעים הם למיצר כלשהו, מאבדים את בטחונם

לאחר שתפס הנאשם את מקומו על ספסל הנאשמים, נטל השופט הראשי לידו את כתב התביעה, והחל להקריאו באזני הנאשם, כמקובל. אוזניו של ר' אפרים ברוך היו כרויות היטב, בכדי להיוודע, בראש ובראשונה, במה הוא בכלל מואשם.

"ובכן", פתח השופט בקולו הרשמי היבש, "אתה הוא האדון אפרים שוורץ, המתגורר בביסטרא?"

"ל.. לא! ל.. לא! כלל וכלל לא!" - קפץ ר' אפרים ברוך ממקומו, כמי שאוחז בעוגן הצלה - "ככל הידוע לי, לא קיים בביסטרא יהודי בשם זה!" - - -

אותות מבוכה ותימהון הופיעו על פני השופטים. במקום קמה מהומה לא קטנה. פקידי הרשות החלו מתרוצצים אילך ואילך, נושאים תיקים, שולפים מסמכים, מעיינים, מפשפשים ובודקים. לאחר כמחצית השעה של פעילות קדחתנית, הופיע פקיד סמוק פנים לפני השופטים, והודיע בעינים מושפלות, כי חל שיבוש מצער, וכי האדם הנוכחי הובא הלום בטעות מוחלטת

ראש השופטים קם ממקומו, ובשם החוק והרשויות, התנצל על הטרדת השוא ועגמת הנפש שנגרמו לאזרח הגון וישר. אף הוא הציע לר' אפרים ברוך ברוב אדיבות, כי עגלה משטרית תסיעהו תיכף ומיד בחזרה לעיירתו.

ר' אפרים ברוך סירב.

"חג לנו היום" - אמר - "והנסיעה בעגלה אסורה עלינו!"

"אם כן", השיב השופט, "ליווך אפוא, שני השוטרים בחזרה רגליו!"

"חן חן!" - הודה ר' אפרים ברוך על ההצעה, אך ויתר גם עליה.

אך שוחרר מבית המשפט, מיהר ר' אפרים ברוך ואץ לבית מדרשו של רבו הקדוש - - -

בבית המדרש, דממה עמוקה, על הבימה מונח ספר התורה, לידו ניצב הצדיק עטוף בטליתו, כולו מרטיט, נישא בסערת נפשו ובלהט נשמתו. עוד רגע קט - כפות רגליו של ר' אפרים ברוך דרכו על הסף - וקול אדיר חוצב להבות בוקרע מפיו של הצדיק ומנסר בחלל היכל:

"אקדמות מילין ושריות שותא"

עם תום תפילת החג, הידהדה קריאתו הנסערת של ר' אפרים ברוך בחלל בית מדרשו של הרבי:

ורואים את עולמם חרב עליהם" - - -

לאנשים אלו. שלא שמעו כזאת מימיהם. ואח"ז נענה אחד מהאורחים האלו ת"ח עצום ובין אנשי השם נמנה. חתן הרה"ג מסאמש-אוויואר. בזה"ל. **אם הפמליא של מעלה הולכים לאיזה צדיק לשמוע קידוש. מובטחני שבודאי באים לשמוע קידוש אצל צדיק זה.**

עבודת היום

בליל חג השבועות האחרון לחיי רבינו זיע"א בהאי עלמא, נענה לאחד מאנ"ש שלא היה דרכו להתפלל בקביעות בבית מדרשו ואמר: **"אם רצונך לשמוע אותי עוד באמירת האקדמות תבוא מחר לתפילה"...** לאחר מספר חודשים בט"ו טבת תשל"ח כשהסתלק רבינו זיע"א לגנו"מ, נזכר הלה בדברי רבינו והתפלל האיך מיד נשכחו הדברים מליבו.

תפילת שחרית התפלל רבנו הק' מוהרא"ז מקרעטשניף זיע"א בעצמו לפני התיבה כנהוג. ובעבודת כל עצמותי תאמרנה. ובהתעוררות נפלא. ובפרט בברכת אהבה רבה. והאר עינינו בתורתך וכו'. בהשתפכות הנפש למאד והגם שבכל שבת קודש היתה לו בזה עבודה גדולה. אבל ביום מתן תורתנו הק' ניכר היה על רבנו הק' התעלות בעבודה זו, וברגש רב שפך לבו נפשו להשי"ת ליראה ואהבה אמיתית. ותצילנה אזני השומע. ולבבו ישבר בקרבו לתשובה. ובהתמוגגות וכליון לקבלת עומ"ש באמת בלב ונפש חפ"צה.

פתיחת הארון להוצאת הס"ת. הגם שברוב כוח אדיר וחזק התפלל רבנו הק' תפילת שחרית. החל מאדון עולם. ועכ"ז התחדשה העבודה כליל בעת פתיחת הארון. וכפי שמוזכר לעיל כמ"פ שרבה היתה העבודה תמיד בעת זו. ובפרט בזמן מתן תורתנו. בהכנה נפלאה לקריאת עשרת הדברות. וברוב התעוררות אמר י"ג מדות ג"פ חו"ק. ואח"כ רבש"ע בקול חוצב ובבכיות נרגשות. ואני תפילתי ג"פ חו"ק. ובכל פעם שאמר תיבות "עת רצון" הפסיק זמן מונכר בכונות ומוחו וראשו שוטטו בעליונים. ואח"ז תפילה בחשאי כשראשו מורכן לתוך ארון הקודש כנהוג תמיד. אבל הרבה יותר באריכות מתמיד. ולפני שהוציא ספרי התורה אמר בקול תפילת הריני מקבל עלי קבלת התוה"ק הנדפס בלקוטי צבי.

אקדמות מילין אחר שגללו את הס"ת ומוכן היה לקריאת היום. וקראו להעולה ראשון לתורה. פתח רבנו הק' בקול חוצב להבות אש. אקדמות מילין. ומפורסם בשער בת רבים שהעבודה שראו ברבנו הק' באמירת אקדמות. כמהו לא נראתה מסוף העולם ועד סופו. בכל כוחותיו ועצמותיו. ונרתע לאחוריו על כמה אמות. בלפידות להבת וגחלת אש יקודה בקרבו. עד שלפעמים לא מצא לחזור אל מקומו לשולחן הקריאה. ואפילו עיני בשר ראו בו שכולו מופשט מגשמיות, ואינו מרגיש שבעוה"ז

"כשהגתי לעבודה, מיד ניגש אלי המנהל וביקש לשמוע את ה"תורה". פתחתי וחזרתי בפניו על דברי רבינו. כשסיימתי, קם לפתע המנהל ממקומו, ניכר היה כי נרעש הוא עד מאוד, ומבלי דבר דבר קם ויצא מן הבנק. כעבור זמן מה חזר, ואמר לי: "דע לך, כי הרבי שלך הציל את חיי בני!" סתם ולא פירש.

"כעבור תקופה, סח לי המנהל את הדברים כהווייתם: בנו, היה קצין בצבא, ותוך כדי שרותו הואשם ברשלנות פושעת, נעצר ושוחרר בערבות עד למשפט. הבן, אשר היה משוכנע כי יצא חייב בדינו, שכן ההאשמות נגדו היו חמורות ביותר, ניסה כבר מספר פעמים לשלוח יד בנפשו. כאשר שמע המנהל מפי את דברי רבינו, רץ מיד אל בנו ומסר לו את הדברים. להפתעתי, נתקבלו הדברים על לב הבן, והוא הבטיח לחכות בסבלנות עד למשפט, ולחדול מכוונתו לפגוע בעצמו. מאז, לא ארך זמן רב, המשפט התקיים, ולמרבה הפלא, יצא הבן זכאי בדינו ונקי מכל אשמה.

"מאותו היום" - סיים ר' מאיר את סיפורו - "נשא אותי המנהל ממש על כפיים, ותמיד היה מזכיר לי שבזכותי ניצל בנו" - - -

חג השבועות

פעם בא לחוג אצל רבינו מוהרא"ז מקרעטשניף זיע"א בנו הרהגה"ק מוהר"ר מאיר דומ"ץ ור"מ בק"ק סאטמאר. עם קבוצה גדולה וחשובה ממקורביו בעירו ולרבות תלמידי ישיבתו הרמתה. ובתוך קבוצה זאת היה גם אנשים חכמים וידועים אנשי שם ומכובדים תלמידי חכמים מובהקים. וכפי שידוע דרכו של רבנו הק' בענותנותו היתירה. שלא אוה להתכבד בשום אופן. ואדרבה תכלית שנאה שנתא. וממילא לא הוטב בעיניו על שבאו אנשים מכובדים כאלו אליו להתחמם לאורו בחג הקדוש. שלא נמנו בין מקורביו המובהקים. ולכן פתח פיו לבנו הק'. בזה"ל. מה עשית צחוק וקלס ממך. ולמה הבאת לי אנשים כאלו. אתה אמרת להם בבירור שאתה מוביל אותם לרבי וצדיק. ואך כאשר יכירו ערכי, תתבייש אח"כ עי"ז להראות פניך אליהם אל מי שהבאת אותם. בזה"ל הכפיל כמ"פ לבנו במרירות. ואפילו במקצת גערה בקול. אולם בנו לא נתפעל מזאת בידועו דרך אביו הק' בענותנותו ובשפלותו. ובנעימה עברה בת צחוק על פניו מפרשת גדולת עניויות אביו הק'. ולא ענהו ולא הצטדק כלום כמובן. אולם לא כאשר דימה רבנו היה כמובן. ובליל התקדש החג. כאשר התחיל רבנו לקדש על היין בחדרו. פתח בנו הרהגה"ק הנ"ל דלת בקרן זוית מחדר רבנו. ובהשקט הכניס את כל ידידיו שבאו עמו. כדי שיהיו במעמד הנבחר. ולפני גמר רבנו לקדש חזרו כולם בשקט, כדי שלא ירגיש רבנו שהיו בחדרו. שהיה למרות רצונו. ולמותר לכתוב גודל ההתפעלות שהיה

חבורתא"...

רבינו זיע"א סיפר שזוכר כשהיה בסיגעט בצל חותנו הק' רבינו מוהרא"ז זיע"א בחג השבועות, כשהולך חותנו הק' את הס'ת חזרה לארון הקודש לאחר כל עבודתו הנוראה בעת התפילה ופתיחת הארון האקדמות וקריאת התורה ראה איך שעולה אדים זייעה (פארע) מידי הקדושות מרוב התאמצות והתלהבותו בעת עבודתו הקדושה.

מאכלי חלב - קרעפלעך

פעם היה רבינו הר"מ מפרמישלאן זצלה"ה חולה מעיים, ואסור היה לו לאכול מיני בצק, וכשהגיע חג השבועות, שמנהג ישראל לאכול מאכל בצק ממולא גבינה, (קרעפל'ך) והצטער מאד שלא יוכל לאכול מאכל זה בחג השבועות, ולזאת, שלח שליח להרה"ק מרוזין בזה"ל, היות ומקובל בידי מאביו הרה"ק מוהרא"א הגדול, שמי מזלזל במאכל זה בחג השבועות, סימן הוא שלא עמדו רגלי אבותיו על סיני, וכעת שחולה מעיים הוא, ולאכול רק אחד, מעט מדי בעדו, ואם יאכל שניים, הוא זוגות, ושלושה יותר מדי לאכול, כי סכנה הוא למיעיו, והשיבו הרה"ק מרוזין ע"י שליח הנ"ל, שיעשו קרעפיל אחד גדול כשלושה, ויאכל חציו. וזה כבר אינו רב, ואינו מעט, ואינו זוגות. (ולפי השגתינו היתה בפשטות עצה נכונה, אך מובן שאליבא דאמת, השאלה והתשובה הכל הוא דברי חכמים וחידותם).

הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן ז"להיה נוהג מנהג ישראל לאכול לביבות ביו"ט הראשון של שבועות, ולא אכל הוא עם האורחים כל היום בשר הגם דחיבו (של אכילת בשר בחג כמבואר בשו"ע) ידע, (וכן נהג הרה"ק מוהר"מ מנדבורנה זיע"א).

מנהגו של הרה"ק הרבי ר' מרדכי'לע זי"ע היה, שהעשבים וענפי אילנות שתלו בחלונות וכותלי הבית בחג השבועות, נשאו תלויים ועומדים עד אחר שבת פרשת ואתחנן, והעידו אנשים נאמנים שראו בעיניהם, כי הענפים והעשבים הללו לא נתייבשו ולא נכמשו כלל, אלא עמדו ביופיים ובתוארם, כביום שנתלשו מן האילן ממש, שזהו דבר למעלה מן הטבע, בפרט בימות הקיץ. והענין בזה היה, כי הוא הק' המשך האור של מתן תורה המתגלה בחג השבועות גם לימי בין המצרים, עד אחר שבת פרשת ואתחנן, אשר אז נשפע אור חדש של קבלת התורה כאמור.

ובין אנשים הוא נמצא. ומהתחלת אקדמות עד גמירא, בכל כרוז וכרוז התרוממה והתגברה והתחזקה העבודה ולתאר זאת לא יספיקו ימים ולילות. ואשרי עין ראתה כל אלה.

סדר האמירה היה שרבנו אמר שני כרוזים. והקהל אומרים אתו יחד בחשאי. וכשגמר שני כרוזים אלו. אמרו הקה"ל בקו"ר שני כרוזים שאחריהם. וכשגמרו, אמר רבנו שני כרוזים שאחריהם. וכן כסדר. וכרוז האחרון צבי ואתרעי בן אמר רבנו יחד עם הקהל בקו"ר.

קריאת התוה"ק. כדרכו מתמיד בעבודה הלזו בהתלהבות נוראה ועצומה. ובפרט בעת קריאת עשרת הדברות. סער ובער כגחל אש. ופחד נרגש היה לעמוד בקורבתו במעמד נבחר ורגשי זה. ולא עלה על דעת איש שאחר עבודת אקדמות יוכל עוד לעמוד רגע על רגליו. אבל קול גדול ולא יסף. אזר כגיבור חלציו. לעבודת הקריאה. ואחר קריה"ת ניגן ורקד י-ה א-לי וגאלי בעבודה נפלאה כמבואר באריכות בהנהגת יום א' דסוכות.

תפילת מוסף דיו"ט. היה ברוב עבודה ורגש. ובבכיות נוראות. ובהתעוררות נפלא. לקרב ולהתקרב להגאולה השלימה המקווה בב"א. ובפרט כשאמר תפילת ותערב וכו' אנא רחום ברחמין הרבים השב שכינתך לציון עירך. שפך כמים לבו נוכח פני ה', ואם אבן הוא נימות. וכפי שדיבר כמ"פ בשיחותיו שעת רחמים להתעוררות הגאולה הוא בחג השבועות. כפי שאמר זקנו הק' על מאחז"ל (פסחים סה): הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם. ופי' זקנו הק' "נמי לכם" בגמטריא "קץ" הכל מודים בעצרת, דבעינן, הוא מלשון בעיה ותפילה, שיכולים להתפלל ולפעל שיתקרב קץ הגאולה בב"א מתוך נחת.

רבינו הקוה"ט זיע"א היה בעצמו קורא קריאת התוה"ק ועשרת הדברות - כדרכו בקודש בשלהבת אש ומסופר שנקיי הדעת שבירושלים שהיו מגיעים לחזות בעבודת הקודש של רבינו זיע"א (בשנים הראשונות שהיה נוסע לשבועות לירושלים) בעת אמירת האקדמות וקריאת התורה נענו ואמרו לאחר התפילה: **"מומש א מעמד הר סיני"**. והרה"ק ר' מאטיל סלאנימער היה פעם אצל רבינו זיע"א בעת אמירת האקדמות וקריאת עשרת הדברות, ולאחמ"כ נענה ואמר: **"אם הייתי כעת בצעירותי הייתי מקבל עלי את מרותו ומקבלו לרבי עלי"**. ובאחת השנים בעת שרבינו זיע"א אמר האקדמות כשהגיע לחרוז "זכאין כד שמעתין שבח דא שירתא" הרים פניו כלפי הקהל ואמר: "ווינטעש איך אייך (מברך אני אתכם) קביעין כן תהווין בהנהו

בעקבות דברי אלוקים חיים שזכינו לשמוע מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בענין חומר האיסור בשעת התפילה ומורא מקדש
הננו להעתיק בזה פרק מורא מקדש מתוך הספר הנפלא
"הליכות עולם-שבת קודש" ב' חלקים, הנהגות והוראות רבינו זי"ע בענין שב"ק.
באדיבות מכוון דבר חיים - מורשת רבוה"ק לבית נדבורנה.

א. רבינו עורך והזהיר מאוד שלא לדבר כלל במשך כל התפילה וקריאת התורה,
וחזר הרבה על המובא בזה"ק על זה דלית חולקא באלקא דישראל^[1] ועל
דברי המחבר ז"ל בשו"ע (או"ח סי' רכ"ד סעיף ז') וז"ל: לא ישיח שיחת
חולין בשעה שש"ץ חוזר התפלה, ואם שח הוא חוטא, וגדול עונו מנשוא,
וגוערים בו וכו'.

[1] עי' זוה"ק ח"ב קלא. ומאן דמשתעי בבי כנישתא במילין דחול, ווי ליה דאחזי פרודא, ווי ליה דגרע מהימנותא, ווי ליה דלית ליה חולקא
באלהא דישראל. וע"ע זוה"ק ויקהל רה: "מאן דאשתדל במלין אחרנין ובמלין דעלמא, דא איהו בר נש דקא מחלל שבתא, לית ליה חולקא בעמא
דישראל, תרין מלאכין ממנן על דא ביומא דשבתא, ואינון שוו ידיהון על רישיה, ואמרי ווי לפלניא דלית ליה חולקא בקודשא בריך הוא, ועל דא בעי
לאשתדלא בצלותא ובשירין ובתושבחן דמאריהון, ולאשתדלא באורייתא. ע"כ. וכ"כ בשלחן ערוך הרב לבעל התניא זי"ע (בסעיף י) וז"ל: לא ישיח שיחת
חולין בשעה שש"ץ חוזר התפלה, ואם שח הוא חוטא, וגדול עונו מנשוא אפילו יש ט' זולתו, כי כל המשיח בביהכ"נ בשעה שהציבור עסוקין בשבחי
של מקום, מראה בעצמו שאין לו חלק באלקי ישראל וכו' עכ"ל.

ועי' מאמרו של רבינו בסה"ק באר יעקב, פר' ויצא, מאמר טו, וזל"ק: וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי (כ"ה ט"ז). צריך
להבין שהרי הקב"ה "לית אתר פנוי מיניה" (תיקו"ז צ"א) ו"מלוא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו' ג), וא"כ מה נשתנה המקום הזה מכל מקום אחר שאמר 'יש ה'
במקום הזה'. ורש"י הקדוש פירש "שם ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה". והקשה האור החיים הקדוש כנגד פירושו, וכי מה היה לו להתאונן על
שישן, שהרי אם לא היה ישן לא היה זוכה לחלום הנבואי שחלם ולכל ההבטחות הטובות שהבטיחו השי"ת.

והנראה לבאר בעזה"י, דהנה יש מקומות מיוחדים אשר יש בהם קדושה מרובה ביותר, ומשום כך מורגשת שם השראת השכינה באופן נעלה מאוד, יותר
ויותר מבשאר מקומות. וגם בזה יש דרגות שונות זו למעלה מזו, שככל שקדושת המקום גדולה יותר כך השראת השכינה מורגשת יותר. וכמו שמצינו
בגמרא (נרוכות ו.) "מנין שהקב"ה מצוי בבית הכנסת, שנאמר (תהלים פ"ב א') 'אלקים נצב בעדת אל'. ומנין לעשרה שמתפללין ששכינה עמהם, שנאמר (שם)
'אלקים נצב בעדת אל'. ומנין לשלשה שיושבין בדין ששכינה עמהם, שנאמר (שם) 'בקרב אלקים ישפוט'. ומנין לשנים שיושבין ועוסקין בתורה ששכינה
עמהם, שנאמר (מלאכי ג' ט"ז) 'אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וכו'. ומנין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה ששכינה עמו, שנאמר (שמות כ' כ"א)
'בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך'... וכשם שלא יעלה על הדעת, שאדם המביא קרבן לבית המקדש ומגישו אל הכהן לשוחטו
ולהקריבו ע"ג המזבח, יכול להגיע באיחור הזמן ולבוא לבית המקדש אחר תחילת ההקרבה, או להפסיק באמצע עבודת ההקרבה ולעסוק בדיבור או
אפילו רק במחשבה בענינים אחרים שמתחוץ להקרבה, כך צריכה עבודת התפילה להיות חשובה כהקרבת קרבנות ממש, דהיינו שלא יהיה שייך כלל
לאחר ולבוא לבית המדרש לאחר התחלת התפילה, ולא להפסיק באמצע התפילה בענינים אחרים. ובאמת צריך להיזהר שלא להפסיק אפילו במחשבה,
וכל שכן שלא להפסיק ח"ו בדיבור, אשר כידוע התמירו בזה מאוד בזוהר הקדוש (ה'בגלא"ה) וז"ל "מאן דמשתעי בבי כנישתא במילין דחול, ווי ליה דאחזי
פירודא, ווי ליה דגרע מהימנותא, ווי ליה דלית ליה חולקא באלקא דישראל וכו'".

מן הענין לצטט בזה דברים שהשמיע רבינו בשיחת קודש לקראת הימים הנוראים כ' אלול תשנ"ז: איתא בגמרא (נרוכות ו.) "בשעה שהקב"ה בא בביהכ"נ
ולא מצא בה עשרה, מיד הוא כועס שנאמר "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה". וי"ל דמיירי לאו דווקא כשהגיע כבר זמן התפלה, אלא שהקב"ה
בא לביהכ"נ ולא מצא בה עשרה, 'בה' דייקא, היינו שאינם נמצאים בתוך ביהכ"נ כי אם עומדים מסביב לו ומתעכבים בדברים בטלים וכדו', על כן מיד
הוא כועס...

העולה לנו, שעל כל יהודי לקבל עליו עול מלכות שמים כבר בלכתו להתפלל, ויהיה עסוק בדברי תורה ובהכנה נאותה ומרוממת לקראת עבודת
התפילה ויכנס לביהמ"ד מעוטר באימה וביראה.

שבחי רבינו

אהבת תורה יוקדת, מביין גזילי חייו
של כ"ק רבינו הקדוש "ט זיע"א

פרק שני

זו, שרבינו אוהב את התורה ואת לומדיה, על כן היו חכמי הלב שבהם משתדלים לשמחו מדי פעם, באמצעות הגשת חידושי תורתם שחידשו ורשמו.

פעם נכנס צורב צעיר שכזה את רבינו, ובביישנות הושיט צרור גיליונות כתובים בכתב צפוף, כשהוא מסביר שאלו הם ביאורים על סוגיות הגמרא שרשם במהלך לימודו. מבקש הוא שרבינו יעיין בהם קמעא...

באותו רגע נצנצו עיניו של רבינו כאבני בדולח, ובאחת שלח את שתי ידיו, כמעט חוטף את מחברת החידושים המושטת... שעה ארוכה עלעל בה בקורת רוח בלתי מוסתרת, לאושרו של התלמיד שלא ידע את נפשו מרוב שמחה.

יצא התלמיד ושב אל תלמודו, ונכנסו ובאו בזה אחר רבים אחרים שעמדו בתור להיכנס אל הקודש.

כעבור חודשים הזדמן לבחור להיכנס שוב אל רבינו, כשהפעם רצונו לשאול מספר שאלות ולהתברך מפי קודשו. פתח את הדלת והציג את רגליו על המפתן, ומשאך ראה אותו רבינו, נדרך ושאל בערגה: "האם גם הפעם הבאת עמך משהו עבורי?"... ותוך כדי דיבור פתח רבינו את מגירת שולחנו, ולמול עיניו הנדהמות של התלמיד שלף את צרור הדפים שמלפני חודשים. "הנה, עדיין הם שמורים אצלי כאן לידי. כל כך הם חשובים בעיניי!"

רגשות עזים ונעלים אלו לכל דבר שריח תורה נודף ממנו, נזרעו שנים רבות קודם לכן, ושורשיה נטועים היו עמוק עמוק בנבכי ההיסטוריה. עוד בעריסתו של רבינו שניצבה בבית אביו ה'דבר חיים' זכרונו לברכה. רבינו מתרפק היה לעתים קרובות על זכרונות הוד מבית אבא בתקופת ינקותו, ותמיד הגיע הדיבור ונסוב איכשהו על התמדתו העצומה של אביו הקדוש. שכן מיום שהפציע לעולם ופקח את עיניו, ראה את דמות אביו יושב והוגה בתורה. בכל שנות חייו ותהפוכות

...והתייפח הרבי שעה ארוכה בבכיו, כואב את כאבו ושמה את שמחתו, ובעיקר, מתרגש לנוכח אהבת התורה שניצחה.

ליל שישי של שובבי"ם. בקהילתנו נהוג לומר בליל זה את כל ספר התהלים בציבור. כשעה לאחר חצות הלילה הסתיימה אמירת התהלים, ורבינו ירד בלוויית משמשו במורד המדרגות, בדרכו לשוב לביתו.

והנה, לפתע עוצר רבינו על עמדו, ומחדד את אוזניו לשמוע. אוי, הרי זה ניגון של לימוד... רבונו של עולם... כמה מתיקות יש בו! רבינו מביט ימין ושמאל, והנה הוא מגלה אותו. שם בירכתי בית המדרש רכון על הגמרא, נראה בחור יושב ומתנועע, וזמר נעים של לימוד נשמע מפיו.

רבינו מתקרב בלאט אל המראה המרתק, והמשמש נותר עומד מאחור, מחריש ומשתומם. ורבינו לוטש עיניים ומתבונן עוד ועוד, לא יכול להתיק את עיניו...

רק לאחר דקות ארוכות עקר את רגליו בכוח, והמשיך ללכת. ואז הבחין המשמש לחרדתו כי עיניו של רבינו מוצפות דמעות. הייתה שתיקה כמה רגעים, ואז אמר רבינו בקול סדוק: "ראית אותו יושב ולומד?... איזו מתיקות! אוי, כמה מקנא אני בו!"

בהזדמנות אחרת, שב רבינו לביתו מנסיעה בינעירונית בשעת ליל מאוחרת. היה זה בשנותיו הראשונות כאדמו"ר, כשעל שולחנו סמוכים היו עדיין בניו הקטנים. הרכב נעצר על יד הבית, וקודם צאתו נשא רבינו את עיניו אל החלון. קרן אור נראתה בוקעת משם, מבעד לחרכי התריס.

חיוך של עונג פשט על פניו של רבינו, והוא החווה באצבעו לעבר החלון, פונה אל הגבאי ואומר בהתרגשות: "ראה שם מואר, זהו בני היקר, שעדיין יושב ולומד!"

ואל השמיים נשא את עיניו ואמר, "יישר כוח, טאטע! תודה שנתת לי מתנה גדולה כזו!"

והיו תלמידי הישיבה מכירים באהבה עזה

אבל בעיקר היה רבינו מתרגש. כל כך היה מתרגש, כשראה או שמע על מישהו שמתמסר לתורה בהתמדה מיוחדת, עד שדמעות היו עומדות בעיניו.

פעם סיפר רבינו בפני התלמידים, מעשה בן ישיבה שחשקה נפשו ללמוד תורה... רבינו סיפר את המעשה בקול שקט ורועד, ושני פלגי דמעות זלגו מעיניו הטהורות, שעה שגולל את המעשה:

"בישיבתנו למד פעם בחור טוב וירא שמיים, שהיו לו שאיפות נעלות ורצונות עזים, אך יחד עם זאת, לא ניחן בכשרונות מבורכים. הוא רצה באמת ובתמים ללמוד, אבל לא הצליח. ראשו היה כה חלש, שהיה שוכח בן רגע עניין פעוט שהסבירו לו בדי עמל, ונאלץ היה להתחיל הכל מאל"ף. היה קורא שורה בגמרא, מתקשה, וקם לבקש ביאור ממגיד השיעור. הלה היה מסביר לו בטוב טעם מילה אחר מילה, ומשהסתמנה הבנה בפניו, נהג לפטור אותו למקומו בטפיחת שכם מעודדת.

"אך מששב התלמיד והתיישב, התברר לו להוותו ששכח..."

"התלמיד לא התייאש. היה קם שוב ושב, כובש את מבוכתו ומתגבר על תסכולו, ולא מוותר עד שמעט מההסברים נותרו במוחו. לא ניתן לתאר את כאבו על קושי הבנתו. היה מרבה לבכות בחשאי ולהתפלל לפני חונן הדעת שיחון אותו בבניה, וכפעם בפעם פוקד היה את חדרו, ומבקש ברכה להצלחה בתורה..."

"וכאשר הייתי מקרב אותו אליי ואוחז בכף ידו, כבר חש הייתי בדמעותיו הרותחות, זולגות ויורדות מעיניו העצובות... כל כך רצה ללמוד ולהבין, להרגיש טעם והנאה בלימוד..."

"והיום... היום הזה - חייב אני לומר לכם, הרי הוא יושב באחת הישיבות המפורסמות, ומשמש בעצמו כמגיד שיעור, מרביץ תורה לעדרים. כן! ההוא עם הראש החלש והכשרונות האטומים, זה שלא הצליח ללמוד שורה אחת לבדו. כוח הרצון שלו לא שב ריקם, ומוחו נפתח כאלם להבין ולהשכיל"

הזמן, תמיד נראה אביו כשראשו טמון בין דפי הספר, והגיגיו משוטטים בנבכי התלמוד.

כשהוגלו למחנה בשנות המלחמה, נחקקה במוחו דמות אביו אוהז ביד אחת ספר תורה, ובשניה כרך גמרא; בלילות הביעותים שחלפו עליהם בגיא הצלמוות, נחרטה לו דמות דיוקנו הקדושה, כשהוא כפוף לאור הנר ושוקד על לימודו. מראות נאדרים אלו קנו שביטה בנפשו מינקות, והם שהולידו לימים את אותה אהבה עזה לתורה שרחש בכל מאודו. הם אשר טיפחו והמריצו

את שאיפותיו לגבור ולהתעצם, ולא לדעת שובעה לעולם.

"הכל מתחיל בחינוך טוב!", אמר רבינו לא אחת, וכיוון בדבריו הן אל האבות והן אל האימהות. "חלקה של האם היהודייה בחינוך לתורה, הוא בהנחלת הרגש והחמימות. האב אכן לומד תורה ומקיים את המצוות בפועל, אבל האם מסוגלת להכניס את הנשמה! את הרגש ואת האהבה לתורה! כאשר נער רך רואה את אמו שמחה בשמחת התורה; מזילה דמעה של אושר

למראה מבחן מוצלח שהביא הביתה, עושה הדבר חריש עמוק בלבו, ומכשיר אותו להיות בעצמו אוהב תורה ומתמיד".

דורות של בני עליה לומדי תורה, תלויים ברצונותיה ותעצומות נפשה של האם בישראל. שאיפותיה בנות, ורצונותיה סוללות דרך. תפילותיה עולות, ובקשותיה בוקעות חרך. "צאי לך בעקבי הצאן, ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים". נלך בדרכי רבותינו ולאור אורחותיהם, וכך ניטע אהבת תורה בלב צאצאינו!

זמירותיו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ואשרי האיש אשר אומר תהילים בשירה ובזמרה ובשמחה ובכוונת הלב לא כמו בדור הזה שאומרים במרוצה ובמהירות ובבלתי כוונה והבנה ושוגים ג"כ בקריאה... טוב מעט בכוונה מהרבה שלא בכוונה.

(של"ה הק')

וכל המעלות שבאמירת תהילים הנה הנם לקורא אחר כתיקונם ויבין מה שהוא מוציא בשפתו.

(פלא יועץ)

ורובא דרובא לא ידעו ולא יבינו הכי גרסי, ואפילו בעלי תלמוד לא בקיאי באמירת תהילים כי לא ידעו במקרא ואין זו דרך נכונה וכל אחד מישראל חייב לשכור לבנו מלמד מומחה ובקי שילמדנו היטב פי' המילות, וכביכול (השי"ת) שוקל בפלס, דלפי שער הכוונה ואמירה נעימה של התהילים, באותו השעה יעשה לו סגולה דשם ה' יעזרהו דלרב תרבה ולמעט תמעט, וטוב מעט בכוונה ספר אחד מהרבות שלא בכוונה כל חמישה ספרים.

(רבינו חיים פלאג' – כל הכתוב לחיים)

נצחיותה:

ר' יודן בשם ר' יהודא אומר כל מה שאמר דוד בספרו כנגדו וכנגד כל ישראל אמרו, וכנגד כל העיתים אמרו.

(מדרש תהילים ית.)

וצריך האדם לידע שכל ספר תהילים חיבר דוד המלך ע"ה ברוח הקודש על כללות ישראל וגם התיבות שמורים שדיבר בפני עצמו, מרומז בהם גם על כל איש ישראל בפני עצמו.

(יסוד ושורש העבודה)

המשך נעים זמירות ישראל - עמוד ד

ועל פרנסתם שיתברכו, ולבטל מהם כל גזירות קשות.

(מאור ושמש – משפטים)

כי מעלת ספר התהילים, נמשכת אל התורה האלהית, והוא כדמות וצורה ותכלית אליה, וע"כ תיקנו חז"ל במוסף לראש השנה בסדר מלכיות זכרונות ושופרות אחרי הפסוקים מן התורה, לומר אחריהם פסוקי תהילים, ורק אחרי פסוקי הנביאים, ואף שמדריגת הנביאים בבחי' המדברים גדולה יותר ממדריגת דוד, אבל בבחי' המדובר ספר תהילים יותר מעולה, וכדי שלא לבייש את הנביאים אומרים אחריהם פסוק אחד מן התורה.

(הקדמה לפי' התהילים בספר אבן יחיא מקדמוני המפרשים)

על כמה דברים שצריכים לאדם כמו פרנסה וכד', או על כמה הרפתקאות ציוה הרה"ק ר' פינחס מקאריץ זי"ע לומר כל תהילים מרישא לסיפא בלי שום הפסק, אפי' שלא לומר היהי רצון בין ספר לספר רק אחר גמר כל התהילים.

(אמרי פינחס)

סיפר להרב (הרה"ק מקאריץ) זצ"ל שהעולם אומרים בשם המגיד ממעזריטש זצ"ל מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהילתו, דהרוצה לבטל דינים יגמור כל תהילים בלי הפסק.

(אמרי פינחס)

אמירה בכוונה:

מי שנפשו חשקה לדבקה בו ית', בשבחיו אז ידבק עצמו בספר תהילים וכבר אמרו רבותינו ז"ל שהתפלל דוד המלך שיאמרו

רהמנא אידכר לן זכותא דדוד מלכא משיחא

מרן רבינו ישראל בעל שם טוב זיעוועני"א

לקט אמרות עובדות וסיפורים מקדושתו כפי שנשמעו מפי רבוה"ק

מוגש לרגל יומא דהילולא רבא - בחג השבועות תק"כ

(רבינו הדבר חיים זיע"א)

כבר נודע אשר ביום השב"ק הגדול והקדוש מתנוצץ אור גדול להאיר נפשות ישראל ולטהרם מכל שמץ חטא ולזככם מחלאת העוונות והפשעים עד אשר כוזהר הרקיע יהיו מזהירים ומאירים. וכדאיתא בשם הבעש"ט הקדוש טעם לאכילת מאכל הנקרא פארפי"ל בשבת, להורות אשר ביום זה נמחלין ומתכפרין כל העוונות מששת ימי המעשה (ובלש"ק אלעס וואס מען האט גטעוהן א גאנץ וואך ווערט פארפאלין), ואשר על כן יום עש"ק הוא זמן התשובה כידוע, וכמבואר בשל"ה הקדוש בכמה מקומות (שער האותיות אות ת', ומסכת חולין פרק תורה אור).

(רבינו הדבר חיים זיע"א, סוד שיח - אמור)

הבעש"ט הקדוש זצלה"ה הבטיח, שאצל כל נכדיו עד עשרה דורות ממנו, יהיה אליהו הנביא רגיל בביתם בכל מוצשב"ק, ומי מנכדיו שיהא ראוי וזכאי לכך גם יתגלה אליו, אבל שיימצא בביתם מובטח לכולם, וכמו"כ הבטיח לכל נכדיו עד עשרה דורות ממנו, שיבוא בעצמו לחופותיהם (כ"ז מקובל איש מפי איש, דא"ד מפי הבעש"ט, ורבינו מוהר"א הזקן. היה דור שביעי להבעש"ט הק').

(מוהר"א מקרעטשניץ)

איתא מהבעש"ט הק' זיע"א עה"כ "רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף", דמפני מה ברא השי"ת עניני מאכל ומשתה שאדם תאב להם ברעבון ובצמא,

מרבוה"ק זיע"א ומלהבחל"ח כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע וכן עובדות מהתקשרותו של מרן רבינו הרה"ק רבי מאיר הגדול מפרימישלאן זיע"א לרבו וחבירו מרן הבעש"ט הקדוש זיע"א.

יה"ר שזכותו הגדולה תגן בעדינו וכלש"ק של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע (בשוה"ט ל"ג בעומר תשנ"א): "ידוע שהבעש"ט חידש והעמיד דרך חדשה, וכוחו הק' מגין על כל אלו ההולכים בזו הדרך, אף לאלו שאינם כ"כ ראויים, ואינם מבינים כ"כ ללכת בזו הדרך, או אפילו אחד שלא זכה להשיג את ההשגות של זו הדרך, אולם מכ"מ הינו הולך ע"ז הדרך, גם עליהם מגין כוחו הגדול דהבעש"ט הק'". ונזכה ללכת בדרכו הקדושה הסלולה לנו מרבוה"ק זיע"א לאורו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א המדריכנו בדרך התורה והחסידות הצרופה עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

לקט אמרי קודש

ידוע ממרן הבעש"ט הקדוש זיע"א לפרש המשנה (נגעים פ"ב מ"ה) "כל נגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו", כי כאשר יראה האדם נגע וחסרון בזולתו בידוע אשר הוא גופו ג"כ לקוי מעין זה ענין ומן השמים מסבבין לו שיראה זאת בזולתו כדי שיתעורר לתקן הפגם והחסרון בעצמו. ואמרו משמו הק' שפ"א ראה אדם שנכשל בחילול שבת רח"ל, וגילו לו מן שמיא כי דא גרם ליה יען שמע זילותא דת"ח שהוא בבחינת שבת ולא מיחה.

מתולדותיו

נולד בשנת תנ"ח בעיר אוקופ לאביו ר' אליעזר שהיה כבר זקן מופלג, בילדותו נתייתם מאביו ואמו. בנערותו התפרנס ממשרת "ריש דוכנא" (עוזר למלמד), והיה מוליך ומביא את התלמידים לבית תלמודם, ובלילות שעה שהכל היו ישנים, היה מתבודד בעבודה תמה ומתעלה בתורה ובקבלה.

בהיותו בן י"ד שנים הגיעו לידיו כתבים של רבי אדם בעל שם, ומתוך כתבים אלו נעשה לבעל ידע רב בתורת הקבלה. אך הסתיר את גדלותו מעין רואים, אף מקרוביו.

בן ל"ו שנים היה בעת שנצטוה מן השמים להתגלות, ומני אז החל פרסומו הרב, הן ע"י רוח הקודש הגלויה שהופיע במחיצתו והמופתים הרבים שהתגלגלו אצלו. בד בבד נתלקטו סביבו בני עליה גדולי תורה וצדיקים מפורסמים, ושתו בצמא את תורתו עד שנעשו לתלמידיו המובהקים, והם הפיצו את תורת החסידות כפי שקיבלו מרבה הקדוש.

ביו"ט א' דשבועות תק"כ נסתלק הבעש"ט הק' לעולמו, ומנו"כ במעז'בוז בה חי בעשרים שנות חייו אחרונות עלי אדמות.

לרגל יומא דהילולא מובא בזאת לקט אמרי קודש, עובדות וסיפורים ממרן הבעש"ט הקדוש זיע"א שנשמעו וסופרו

הטעם לזה הוא כי "נפשם בהם תתעטף", כלומר שניצוצי הקדושה הנפולים לבין הקליפות ומלובשים באילו המאכלים והם מבקשים ומתאווים לתיקונם הם המה המעוררים באדם את הרעב והצמא כדי שיאכלם וישתם ועי"ז יתקנם להעלותם לשרשם.

(רבינו הדבר חיים זיע"א)

אמר מרן אור שבעת הימים הבעש"ט הק' לתלמידו הרה"ק מזלוטשוב, שביום הילולא דיליה, וכמו"כ ביומא דהילולא של כל צדיק וצדיק, מוכרחת נשמת הצדיק להטריח את עצמה ולירד כל הציון, ואז תרעין פתוחין לשמוע צעקת המבקשים, ולהיות שליח מצוה לפעול בשבילם כל טוב.

(כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בשוה"ט ויחי תשנ"ו)

הבעש"ט זצלה"ה אמר פעם לתלמידיו, שהודיעו לו מן השמים, שיהודי כפרי אחד אוכל בכוונה ועבודה רבה עוד יותר ממנו, ע"כ יסעו למקום מושבו לראות עבודתו באכילה, וכמה תלמידים נסעו למקום שצוה רבם הק', ובכליון עינים רצו לראות עבודת איש ההוא, אולם לא כן היו מחשבותיו, וראו שאכילתו הוא ככל כפליים משאר אנשים, עד שלא השיגו איך שהוא בדרך הטבע, שאדם יאכל קדירות מלאות בשר ודגים בסעודה אחת, אבל ברור היה אצלם, שדברי רבם הק' אמיתים ונכונים הם ללא ספק, והחליטו לפנות לאיש ההוא ולספר לו מטרת ביאתם, ושהוא יגיד להם סוד הדבר, וכששאלוהו על זאת, ענה להם, בפשטותו, היות וצריך לשלם שכר דירתו לאדון הישוב, ואין בידו פרוטה לפורטה ואדון זה מתנהג בדרכו העקלקלה, שמי שאין לו לשלם אם הוא ממיר דתו ר"ל, מוחל לו את חובו, ואם אינו רוצה להמיר דתו, עונשו הוא שמכים אותו מכות נוראות ואכזריות שבדה"ט א"א להשאר בחיים אחרי מכות אלו, וכעת כאשר שאני רוצה להשאר יהודי נאמן לה' ולתורתו, אוכל אני כל המאכלים האלו לרוב, שיהא בי כוח לשאת את

המכות האכזריות, ולהתקיים כיהודי, אז, הבינו תלמידי הבעש"ט זצלה"ה עד היכן הדברים מגיעים, שאכילתו כ"כ לש"ש, עוררה את כל הרעש הזה במרומים.

(מוהרא"ז מקרעטשניף)

אמר מרן אור ישראל הבעש"ט הקדוש זיע"א, כי המספר שבחי הצדיקים כאילו עוסק במעשה מרכבה, באשר הצדיקים הם המה המרכבה לשכינה.

(כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע)

מדרגת הצדיקים שהם שבים בתשובה עילאה על מה שנראה להם שחיסרו וקיצרו בעבודת ד'. ועל הצדיקים האלו נראה לדרוש דרשת הירושלמי (ברכות פ"ה ה"א) "עבדו את ד' בשמחה וגילו ברעדה א"ר אחא לכשיבוא יום רעדה תגילו", כי שמחה גדולה היא שמגיעים למדרגות גדולות אלו, אשר הרעדה והפחד הם על ענינים דקים מן הדקים אשר רק לשכמותם נחשב זה לעוון, וכאמרתו הנודעת של מרן הבעש"ט הק' זי"ע עה"כ (תהלים ל"ב ב') "אשרי אדם לא יחשוב ד' לו עוון", פי', דאשרי לו לאיש, אשר אף עם לא יחשוב ד', פ' דלרגע אחד יסיח דעתו מהדביקות בהקב"ה, כבר 'לו עוון' נחשב זה לו לעוון, כי רק לצדיקים הגדולים נחשבים ענינים כאלו לעוונות.

(כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, שופטים תשמ"א)

מגדולתו וקדושתו

כתב הרב הגאון מוהרש"ם ז"ל בעל המחבר ס' דעת תורה וכו' וז"ל, שמעתי מזקנים כי פעם אחת ישבו תלמידי הרה"ק ר' ארון לייב זצ"ל מפרימישלאן ביום ו' עש"ק וספרו מופתים מהבעל שם טוב, והרב הקדוש הנ"ל ישב בחדרו הסמוך ושמע דבריהם ופתח הדלת ואמר להם, מה לכם לספר מופתיו, ספרו נא גודל צדקתו ויראתו, כי בכל יום ערב שבת בהגיע חצות היום התחיל לדפוק לבבו, וכל מעיו היו מקשקשים עד שכל

סביבו שמעו קול המון וקשקוש, מפני הפחד והרעדה שהיו כל אבריו רועדים מהכנת שבת וקדושת היום הבא.

(הבעש"ט עה"ת פ' יתרו בהגהות)

פעם שאלו חסידים שהיו צמאים לדעת גדולתו וקדושתו של רבן של כל ישראל הבעש"ט זצלה"ה, את הבעל עגלה של הבעש"ט שהאריך ימים מאד, האם זכור לו איזה דבר פלא מהבעש"ט, ענה הבע"ג שכעת אינו זוכר כלום, אולם החסידים הפצירו בו מאד, שיספר להם איזה דבר מהבעש"ט, ולא הניחחו לנפשו עד אשר יזכר משהו, ואמר להם פלא והפלא, דבר שטות נזכר ונשאר במוחו, והדבר שטות שנזכר היה כך, שפעם נסע עם הבעש"ט בחצות הלילה לטבול בנהר, וכשהגיעו לסביבות הנהר וחושך ואפילה שורת שם, והיה קור ושלג וכפור גדול, וכשהבעש"ט רצה לטבול ולא ראה מקום הנהר, ולא היה להם במה להבעיר אש, צוה הבעש"ט להבע"ג שישבור גוש קרח אשר תלוי בקצות הבתים מהגשם והברד הקפוי (הנקרא סטרומפייל) וידליקנו, והבע"ג עשה כן ושיבר גוש קרח והדליק אותו, ולאורו טבל הבעש"ט בנהר, ואצל הבע"ג היה זה דבר שטות.

(מוהרא"ז מקרעטשניף)

מחברתו בקודש של הגאון הקדוש הנודע ביהודה, היתה קרובת משפחה של הבעש"ט הק', ומפעם לפעם היתה באה לבית הבעש"ט הקדוש. ובאחד מן הפעמים ששהתה שם, ראתה שבפתע פתאום קרע הבעש"ט הק' קריעה בבגדו, ואמר שהקריעה היא על פטירתו של האור החיים הקדוש, שנסתלק עתה בא"י. וזאת למרות שהבעש"ט הק' היה בחו"ל, ואף מעולם לא נפגש עם האוה"ח הק' ולא ראהו פנים אל פנים כנודע שמן השמים עיכבו שלא יפגשו זה עם זה מפני הסיבות הידועות, בכל זאת הבעש"ט הק' בעיניו הקדושות והפקוחות ראה שהאוה"ח נסתלק מן העולם, ועל סמך זה קרע קריעה. וכאשר שבה הרבנית לביתה

לקט עובדות וסיפורי קודש

הבעש"ט הק' נפגש פעם פנים אל פנים עם הג"ר חיים ראפפורט שהיה מהמתנגדים אל הבעש"ט הק', ור' חיים שלא הכיר את תואר צורת הבעש"ט הק' ולא ידע שהוא העומד מולו, שאל את הבעש"ט הק' "מי אתם", ויען לו "אנוכי עפר ואפר", ושאל לו הבעש"ט הק' "ומי אתם" והשיב ר' חיים גם אני עפר ואפר, נענה הבעש"ט הק' ואמר אם כן הרי יכולים אנו להשתוות בינינו ולהתחבר זה לזה, כי אפר שמוסיפים עליו אפר הרי הכל נותר אפר ואין חילוק והפרדה בין חלקי האפר.

(קורח תשנ"ח)

מסופר על הרה"ק רבי נחמן קוסובער זי"ע מגדולי תלמידי הבעש"ט הק', אשר אף שמעולם היה אדם גדול וקדוש, אך מלכתחילה היה מהמתנגדים על הבעש"ט הק'. ופעם אחת בא אליו היצה"ר ושידלו בדברים ויאמר אליו שמוכן הוא להניחו לנפשו לקיים את כל המצוות ולעשות את כל עבודות הקודש, רק בתנאי שיוותר על ענינים שבקדושה. ויען לו רבי נחמן ויאמר שהוא מסכים להיפך מזה, לוותר אפילו על כל עניני עבודת ד', רק על הדבר הזה שמירת כח הקדושה, ע"ז אינו מוותר בשום אופן.

לאחר זמן מה נתקרב להבעש"ט הק', ובפעם הראשונה שנכנס בקודש פנימה אל הבעש"ט הק', עוד טרם היה סיפק בידו לפצות פיו לדבר דבר, נענה הבעש"ט הק' ואמר לו "יפה דנת יפה עשית", כי עיקר הכל הוא כח הקדושה, וכאשר זכים לזה, אז זוכים לדרגות והשגות סתרי תורה הן בתורת הנגלה והן בתורת הנסתר.

(דברי התעוררות כ' אלול תשנ"ו)

בעת שנפרדו חסידים מרבה הרה"ק מוהר"מ מנדבורנה זצלה"ה, וביניהם רב מפורסם אחד, דיבר עמהם מענין השגחה,

כתב זקה"ק מקאמרנא בהיכל הברכה (דברים ה', י"ט) "עיין רש"י ז"ל קולו חזק וקיים לעולם, ומבואר שמי שמקדש עצמו יזכה לשמוע קול ד' שקיים לעולם, כמו שזכה מרן הק' האר"י בעל שם טוב עם התלמידים כידוע ומפורסם שזכו לשמוע הקולות והברקים וקול שופר חזק באמירת אנכי עם כל הרזין סתימין עילאין, וכן רש"י ז"ל היה לו זה המדריגה כפי הנראה מדבריו ופירשו, וכל כל יוצאי חלציו".

(כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בשוה"ט חג השבועות תשמ"א)

על עוצם גדלותם וגבהותם של נשמות הצדיקים לאחר הסתלקותם תלמד העובדה הידועה ממרן הבעש"ט זי"ע שלאחר פטירתו היה הרה"ק הרבי ר' בער [המגיד ממזריטש] זי"ע בצער גדול עד כדי בכיות נוראות יומם ולילה באין ביכולתו להתנחם על גודל האבידה, ולא היה באפשרותו להתגבר ולהשלים עם כך שמורו הבעש"ט נסתלק ונתעלה למעלה. ובראות הבעש"ט כי כן נתגלה אליו בכדי לחזקו, ואמר לו שעל אף היותו במקום גבוה והיה קשה לו עד למאוד זיך אראף צי לאז'ן לירד לעלמא הדין, אולם בראותו גודל צערו של תלמידו, הרגיש שהוא מוכרח להשפיל עצמו ולירד לעולם הזה לעודדו ולחזקו.

ומכאן נחזה עד כמה גדולים היו רבוה"ק קדושי עליון נבג"מ לאחר הסתלקותם, אשר היה אצלם בבחי' מסירות נפש ממש להשפיל עצמם ולהתגלות לעלמא הדין – ולו לרגעים אחדים – ונוכל להבין מכך במקצת גדלותם למעלה במרומים, ובודאי שביומא דהילולא מתעלים הם מדי שנה למקום יותר גבוה, ואף על פי כן ציווי הצדיקים שיברכו ביו"ד שהנשמה תעלה למעלה למעלה.

(כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, בדא"ח כ"ב סיון תשס"א,

יומ"ד מרן אדמו"ר זי"ע)

שבפראג וסיפרה את אשר עיניה ראו ולא זר, איך שהבעש"ט הק' קרע קריעה על פטירתו של האוה"ח הק', החל הנוב"י לדון בזה ולפקפק אם הבעש"ט עשה כדיון, כי אף אם ידע ברוח קדשו שהאוה"ח הק' נסתלק, מ"מ מאן יימר דאיכא חיוב קריעה על סמך ידיעה ברוח הקודש, אולי חיוב הקריעה אינו אלא ברואה ממש או בשנודע לו ע"י עדים וכדו'. ואם אין חיוב לקרוע הרי שאיסור יש בדבר, כי בכל קריעה שלא במקום חיוב, איכא איסור דבל תשחית, וא"כ איך זה קרע הבעש"ט את בגדו על סמך רוח הקודש. לימים כאשר שוב נזדמנה הרבנית לבוא לבית הבעש"ט הקדוש, אמרה לפניו את אשר עירער הנודע ביהודה על מה שקרע את בגדו אם אין בזה משום איסור. השיב הבעש"ט הק' ואמר שלא על סמך רוח הקודש קרע קריעה כי אם על סמך ראייה מוחשית ממש, כי האדם אשר מעודו לא חטא, ואף תיקן את חלקו בחטא אדם הראשון, הריהו זוכה לאור שבעת הימים שגנוזו הקב"ה, ובאור הזה אפשר לראות מסוף העולם ועד סופו בראיה טבעית ממש, והעיד הבעש"ט הק' על עצמו שהוא זכה למדריגה זו, ולפיכך כשראה ממש את הסתלקותו של האוה"ח הק' ודאי היה יכול לקרוע קריעה.

ומעובדא זו שהבעש"ט החשיבו כ"כ לקרוע עליו קריעה ניתן להבין גודל ועוצם גדולתו וקדושתו. ולא בכדי היו צדיקי הדורות מתמידים בלימוד הספר אוה"ח הק', ולא החסירו שבוע אחד מללמוד בספר קדוש זה, והיו צדיקים שהיה להם קביעות ללמוד זה בליל שישי, וצדיקים אחרים קבעו הלימוד בו בשבת קודש גופא. כי על כן קדושת הספר וקדושת מחברו עצמו שגבו עד למאד, והנסתר בו רב על הנגלה, ונרמז בשם הספר אור החיים, אור בגי' רז. שהרז שבאוה"ח הק' רב על הנגלה שבו.

(כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, בשיחת קודש ט"ו תמוז תשנ"ו)

וסיפר **שהבעש"ט** הק' אמר, שבעת שנוסעת עגלה מלאה תבן, וקש אחד נופל אחורי העגלה, מכריזין מהשמים על איזה מקום בדיוק יפול הקש. וכן כאשר נופל עלה מאילן, נגזר על כל עלה ועלה באיזה זמן תנשר ותפול, ולאיזה מקום תפול, ופעם הראה הבעש"ט לתלמידיו איך שנופל עלה על הקרקע וצוה להם שיגביהו את העלה הזה וראו שמתחתיו מהלכת תולעת, אמר הבעש"ט שהתולעת נצטערה מרוב החום, נפל עליה העלה הזה שתהיה עליה לצל, והמשיך הרה"ק מוהר"מ ואמר, כאשר בהמה הולכת ועושה את צרכיה, ג"כ מכריזין מן השמים באיזה מקום יפול וינוח הגלל, ובזה נפרד מהם ופטרם לשלום, והמה משתוממים על זאת להבין פשר דיבוריו אלו אליהם לפני נסיעתם, והיה בדרך נסיעתם היה קור גדול ושלג וכפור על פני האדמה, והמה נוסעים בעגלה, [הנקרא שליטען המוזמן לנסוע על השלגים] ועולים בהר על השלג, ומעט לפני שהגיעו לפסגת ההר, מחמת השלג הגדול ושיפוע ההר, נחלקה העגלה והתחילה להתגלגל בחזרה למורד ההר ופתאום נעצרה העגלה לבדה, וירדו מהעגלה לראות על מה ולמה נעשה להם גם זה רואים המה שהיה שם ערימה של גללי בהמה יבש וע"כ לא נתחלקה המרכבה שוב, ולולי זאת היו יוצאים משם בריסוק אברים, ואז הבינו וראו שרוח ה' דיבר בפי רבם, ונבואתו עליו לגלות ההשגחה העליונה והפרטית בכל דבר ודבר.

פעם הלך הרה"ק מוהר"מ מפרימישלאן זצלה"ה בדרך רחוקה חוץ לשוב, ואחריו הלכה זוג' הצדיקת, ובאם הדרך נחלשה זוג' הצדיקת והוצרכה לקצת חלב כדי להחיות נפשה, אולם לא היה בנמצא כי היו באם הדרך שלא במקום ישוב, סיפר לה הרה"ק מוהר"מ את המעשה מהבעש"ט שהלך פעם בדרכו וצריך היה להתפלל מנחה והוצרך לו קצת מים ליטול ידיו, ותיכף ומיד ראה נכרי אחד שנושא מים על כתפו וסיים הרה"ק מוהר"מ בזה"ל,

מי שזימן את הנכרי הזה להבעש"ט כדי להביא לו מים, הוא זימן לנו קצת חלב, והיה ככלותו לדבר דבריו, ראו שאחד נעמד אצלם ובידו כד חלב.

קשריו עם רבוה"ק זיע"א

דרכו של הרה"ק מוהר"מ הגדול מפרימישלאן זצלה"ה היה, בעת שנולדו לו שני בניו הראשונים, נכנס לבית היולדת, והסתכל על רך הנולד, ואמר לא לזה התכוונתי, (פי' שחישב להביא נשמה גדולה וגבוהה מזו) ותיכף ומיד הלך הרך לעולמו ר"ל, וכשנולד לו בנו מהרא"א הגדול מפרימישלאן זצלה"ה, בא לראות את הנולד כמנהגו, אבל אמו זוג' הצדיקת לא נתנה לו לראותו, כי ידעה דרכו מקדמת דנא. ולא ראה אותו עד שהיה בן ג' שנה, וכשראהו בפעם הראשונה, אמר עליו, על הרבה יותר טובים ויפים וויתרנו, הדבר יצא מפיו הקדוש, והילד נחלה אנושות.

ובתקופה זו בא אליו הבעש"ט זצלה"ה והוא לא היה בביתו, וכשנכנס לביתו, פתחה הרבנית ואמרה, ברוך הבא בעש"ט, שאל אותה הבעש"ט, וכי מי הגיד לך שאני הוא הבעש"ט (כי היה עוד לפני התגלותו) ענתה הרבנית ואמרה בזה"ל, בעלי מדבר עם אליהו זל"ט, ואינו מעלים ממני, ואתם רוצים להעלים ממני שאתם הבע"ש. ואח"כ ביקשה ממנו הרבנית שיברך את בנה החולה ושטחה לפניו את לבה הנשבר ממה שעולל לה בעלה. ניגש הבעש"ט למיטת הילד, ולקחו על ברכיו הק', ושאלהו, מי אני, ענהו הילד אתם ר' יצחק לוריא, (וידוע שצדיקים אמרו שהבעש"ט היה נשמת האר"י הק' ולזה כיוון הילד) חבט הבעש"ט באבצו על מצח הילד, ואמר כן חיו תחיה, (ובל"ק זאלסט אזוי לעבין) ותיכף הבריא הילד. והוא היה אבי הני תרי אחים הקדושים המפורסמים בכל קצוי תבל מוהר"ר יצחק מקאליש זצלה"ה. והרה"ק מוהר"ר מאיר מפרימישלאן זצלה"ה זיע"א.

(מגילת יוחסין)

פ"א במוצש"ק, צוה הרה"ק רבי מאיר הגדול מפרימישלאן זצוק"ל לאסור את רכבו, ונסע להבעש"ט הק' למלוה מלכה, והי' לו קפיצת הדרך כי אי אפשר הי' לנסוע בליל אחד מפרימישלאן עד מעזיבוז, כשנכנס להבעש"ט, א"ל, באתי להמלוה מלכה, והבאתי רפואה לבתכם אדל שהיתה אז חולנית עד למאוד, רק אני רוצה לאכול במלוה מלכה סעודת בשר, ע"כ אני רוצה שהיא בעצמה תבשל המלוה מלכה. א"ל הבעש"ט, ניזל ונראה, היא כחושה מאוד, והיא בעלת יסורים גדולה, ע"כ אינני יודע אם תוכל לרדת מהמטה. ונכנס הבעש"ט לבתה, ושאלה אם היא מרגישה בכח לרדת ולבשל כי ר' מאיר הגדול בא להמלוה מלכה. אמרו לו, עכשיו בשעת דיבורינו הוטב לי מהיסורים ואני מרגישה יותר טוב, ממילא אוכל לרדת ולבשל המלוה מלכה. ותרד מעל המטה לבשל. הי' שם ב' הילדים הקדושים, הר"ר ברוך והדגל מחנה אפרים, ושכבו שניהם בעריסה ביחד, והתחיל א' מהם לבכות. והגישה והגבי' אותו על ידה. וכמו שנטלה אותו על ידה, התחיל השני לבכות. והגבי' אותו על ידה השני. והחזיקה אותם, ונשאם וראו איך שהכותל נפל, ואם היו שוכבים עדיין במטתם, היו חלילה מתים. כששמע הבעש"ט הק' רעש גדול נכנס וראה נס כזה, מטות מלאים אבנים. אמר הבעש"ט הק' לר' מאיר הגדול, כנראה שגילו לכם מן השמים, כי מגלגלין זכות ע"י זכאי, ע"כ שלחו אתכם לכאן להציל ילד. ומה שלא הודיעו לי, כי לפעמים יש, שצריכים לגלות להצדיק שהוא יתקן הענין הלז. ע"כ הוצרך הוא לבוא לכאן, ולהציל ולהביא רפואה.

(מגילת יוחסין, עמוד פ"ב)

הרב דוד מלאך ז"ל העיד ששמע מרבינו הקדוש ר' מאירל מפרימישלאן זצ"ל שבימי הבעש"ט הקדוש כאשר נתפשטה הכת של הפרנקיסטין שר"י אחרי שהמירו עצמם ר"ל בכה הבעש"ט זיע"ע על האבר שנחתך ששוב אין לו תקנה כי הלכו מדחי אל דחי ונעשו צוררי

אור זרוע לצדיק

עשה ונעשה הרב הנ"ל מאנשי חסידי
הבעש"ט זיע"א.

(זכות אבות)

סיפר רבנו הק' מוהרא"ז מקרעטשניף
זיע"א שבעת שזקנו הק' מוהר"מ
מנדבורנא זצלה"ה עשה בערב יוה"כ
הפתילות לנרות נשמה, לטובת נשמת
הצדיקים, ועמדו שם מיחידי מקורביו
הנעלים. ועשה גם פתילה לנשמת אור
ישראל וקדושו הבעש"ט ז"ל. ואמר
בזה"ל מבקשים אנו ממנו שיבוא
לתפילתנו, ברם בקשתנו הוא, שלא יבוא
ברעש גדול שלא יפחידנו. (פוק חזי צדיק
קדוש כזה בדורנו אלה שזכה לדברים
גבוהים ונשגבים אלו וזאת לא ידעו כלל כי
הסתירו מאד מעשיהם. ורק פ"א שמעו
זאת המקורבים. ולעמא דבר, מוכר היה
לבעל רוה"ק ומופתים רבים).

באחד משיחותיו הנחמדים של הרה"ק
מוהר"מ מנדבורנא זצלה"ה, אמר פעם,
שמאז הופיע אור שמשו של הבעש"ט
הק', הוסיפו בבי"ד של מעלה לשאול גם,
אם היה לו רבי שהיה מקורב אליו, ואם
עונה הן, לא די הוא, אלא שואלין אותו,
האם הוא זוכר דבר תורה מרבו, ושיאמר
מה זוכר הוא, (ומובא כעין זה מהרה"ק
מוהר"א הגדול מקארלין).

וסיים דבריו הק' בחידושא דאורייתא
ע"פ **"וישראל אהב את יוסף מכל בניו,
כי בן זקונים הוא לו"**. וכי יעלה על הדעת
ח"ו, שיעקב אבינו בחיר האבות אהב
את בן זקוניו כשאר אדם כפרי שאוהב
בן זקוניו, אלא, התוה"ק מעידה על יוסף
הצדיק שלכן אהב אותו, "כי בן", שהיה בן
חשוב כזה, "זקוניו", מדריגות האלו שהיו
ליעקב בימי זקוניו, "הוא לו", היה כבר
ליוסף הצדיק בצעירותו, ולכן אהב אותו,
וכשאמר דבריו אלו הרה"ק מוהר"מ,
הבינו השומעים שכוונתו הוא, שיזכרו
ממנו זה החידוש בבי"ד של מעלה.

(שער האותיות)

רבינו הקדוש ר' מאירל מפרימישלאן
ז"ע.

(אור המאיר)

כשהתחיל אור קדושתו של רבינו מאיר
הגדול להאיר ונהרו אליו חסידים ואנשי
מעשה להתברך ממנו ולדרוש בעצתו
ופעם אחת בא רבינו לעיר בערזאן והזמינו
אותו שם לסעודת ברית מילה שהיה אז
אצל גביר אחד, הרב דמתא מבערזאן
שהיה מראש מתנגדי הבעש"ט הקדוש
ישב בראש השלחן ורבינו ישב מן הצד
למטה וחסידיו סבבו אותו לשמוע בקול
דברו, והיה אז ראש חודש ואמר רבינו
לחסידיו כי יזמרו זמר על המזמור ברכי
נפשי (כי מובא בזה"ק פ' וירא צ"ו: במה"ג
שבכל ר"ח אומרות נשמות הצדיקים בגן
עדן מזמור זה ועיין שם פ' תולדות קל"ד
ע"ב) ולהרב דמתא חרה אפו על רבינו
על שמתנהג בחסידות ע"ד הבעש"ט ז"ל
ואמר הרב דברי תורה שהיה בהם קינטור
לרבינו ואח"כ ברכו ברכה"מ, אבל אחרי
כן התיישב הרב כי לא נכון עשה לקנטר
את רבינו ורצונו לפייסו הלך וישב אצלו
ואמר לו "רבי מאיר העולם אומרים
שאתם יודעים ללמוד אולי תאמרו
איזה דבר תורה". פתח רבינו ואמר "אנו
נאמר מענינא דיומא מהזמר ברכי נפשי,
שזימרנו לכבוד ראש חודש שכתוב שם
יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב, ונ"ל
"יצא אדם לפעלו" קודם כל צריך האדם
לדאוג על פעלו היינו מעשיו אם טובים
או לא (היינו קשוט עצמן תחילה) ואח"כ
העבודה הוא "עדי ערב" ערב מלשון כל
ישראל "ערבים" זה לזה שאחרי שיתקן
עצמו יכול לדאוג לתקן אחרים כי כל
עוד שלא תיקן עצמו האיך יתקן אחרים
ולהדריכם בדרך האמת". הדברים נכנסו
בלבו של אותו רב דמתא והרבה לדרוש
ולחקור מהרה"ק רבי מאיר להבינו עבודת
ה' ע"פ דרך הבעש"ט ואח"כ ביקש ממנו
כי יתקן לו דרכי תשובה, אמר לו הרה"ק
רבי מאיר כי אין לו שום תיקון עבורו כי
אם שיסע להבעש"ט הק' בעצמו, וכן

ישראל והסיבו צרות גדולות לישראל אז
בא הבעש"ט הקדוש לפרימישלאן לטכס
עצה עם רבינו מאיר הגדול איך לבערם מן
העולם. אבל רבינו מאיר הגדול לא היה
אז בביתו בפרימישלאן כי היה אז מלמד
אצל המקובל האלקי ר' שבתי מראשקוב
מחבר הסידור הקדוש המפורסם
בשם סידור ר' שבתי מראשקוב, ונסע
הבעש"ט הקדוש לראשקוב ומצא שם
אותו וסיפר להם כל העלילות והצרות
שמסיבים הפרנקיסטין אשר אין עצה
אחרת כי אם לבערם כלה בפעם אחת
מן העולם והחליטו שלזה נצטרך הסכמת
והשתתפות שני צדיקי הדור המה הרב
הקדוש ר' הערש פאטיקער אחי רבינו
מאיר הגדול. והצדיק הנסתר ר' משה
פאסטעך שהיה רועה בהמות של בעלי
בתים בשכר מועט.

ושלחו מיד את רבינו מאיר הגדול
לפאטיק להביא את אחיו הקדוש ר' ר'
הערש לראשקוב. וכאשר בא רבינו מאיר
הגדול עם עגלתו לקצה עיר פאטיק מצא
את אחיו הקדוש עומד מקלו ותרמילו
בידו ומחכה לבואו וישבו מיד על העגלה
ושוב לראשקוב ואז נקרא הצדיק הנסתר
ר' משה מהשדה שרעה שם הבהמות
והניח אותם לשעה מועטת לרעות עצמם
בלא השגחתו. והבעש"ט הק' עם רבינו
שבתי מראשקוב ורבינו מאיר הגדול
ואתם הקדוש ר' הערש פאטיק הלכו
אל הנהר וישנו על רפסודות של קורות
ששמו על גבי המים ושם במקום טהרה
התחילו בכוונות ויחודים כדרכם בקודש
להכניע את כוחות הטומאה והס"מ אולם
שם בראשקוב היה כומר אחד שהי' מכשף
גדול והרגיש שהתחברו עצמם אנשי
קודש ללחום נגד כוחות הטומאה ולמגר
אותם מיד הניח שם אש והתחילה שריפה
גדולה ונתבהל הצדיק ר' משה בפחדו על
בהמות אחרים שנמסרו לידו לשמירה
והלך להצילם ואז אמר הבעש"ט הקדוש
כי נתפרדה החבילה אחרי שהצדיק ר'
משה הרועה אינו אתם. כל זאת סיפר

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

הערות נחוצות לניעורין כל הלילה

מאת הרה"ג ר' יוחנן הלטובסקי שליט"א
דומו"צ דחסידי נדבורנה נב"ב

- א. גם מי שניעור כל הלילה יטול ידיו אחר עה"ש ג"פ לסירוגין.¹
- ב. לגבי אכילה קודם התפילה, יש להחמיר דזמן עה"ש הוא בשעה 3:47.²
- ג. (לתשומת לב: הרוצה לשתות לפני התפילה חלב, יראה אם עברו שש שעות מאכילת הבשר בסעודת ליל יו"ט.)
- ד. מי שניעור כל הלילה יברך את ברכות השחר רק אחרי השעה 4:11.³
- ה. לגבי ברכת על נטילת ידים, ברכות התורה, ברכת א-לקי נשמה וברכת המעביר שינה יש מחלוקת הפוסקים אם יברך אותם, ולכן האופן היותר ראוי הוא לצאת יד"ח ממי שישן בלילה ונתחייב בהם.⁴
- ו. מי שאין לו מומי לצאת, ינהג כמנהג חסידים ע"פ דעת מרן קה"ק האר"י זיע"א וע"פ דעת שו"ע הרב לברך ברה"ת והמעביר שינה, ושלא לברך ענט"י וא-לקי נשמה.
- ז. כאן בבית המדרש יברך מי שנתחייב את הברכות הנ"ל בקול רם כדי להוציא הרבים יד"ח.
- ח. השומע ברכות התורה כדי לצאת בזה, ראוי שיענה אמן אחר לעסוק בדברי תורה (וראה בהערה).⁵
- ט. (גם מי שהוא במצב של ספק אם צריך לברך ברה"ת, ואין לו עדיין מומי לצאת, יכול ללמוד בינתיים.)⁶
- י. זמן ברכת ציצית הוא בשעה 4:41.⁷
- יא. כאן בביהמ"ד יתעטפו בט"ג קודם התפילה בלא ברכה, וקודם ברוך שאמר ימשמשו בציצית ויברכו.
- יב. זמן הנץ החמה להתחלת תפלת שמו"ע הוא בשעה 5:37.

1. כמבואר בשו"ע סי' ד' סי"ג. ולענין ברכת ענט"י נתבאר שם באריכות בשו"ע ובנו"כ, ולמעשה יתבאר להלן.

2. דלחומר ראוי לכתחילה לנהוג כהשיטות שזמן עה"ש הוא מוקדם יותר, ראה בהערה 3.

3. גם הברכות שמברכים מי שלא ישן בלילה כלל הוא רק בכבר עלה עמוד השחר. ואף שבלוחות הנדפסים זמן עה"ש מוקדם יותר ע"פ הנהוג בארץ ישראל לגבי עה"ש בדעת הפוסקים לחשב שיעור הילוך מיל 5.22 דקות, ולפי"ז זמן עה"ש - שהוא שיעור הילוך ד' מיל קודם נה"ח, הוא שעה ומחצה בימי ניסן ותשרי, (והוא לפי האופק בביתר בחג השבועות דהאי שתא בשעה 3:47) אך לגבי הברכות במי שלא ישן, צריך להחמיר דזמן עה"ש הוא בשעה 4:11 (כפי דעת רה"פ ששיעור הילוך מיל הוא 18 דקות, ועה"ש הוא לפני נה"ח 72 דקות בימי ניסן ותשרי).

4. מי שאין לו מומי לצאת, אזי לגבי ברכת ענט"י, כתב המשנ"ב בשם אחרונים דבעשה צרכיו קודם התפלה צריך ליטול ידיו ולברך. אך דעת שו"ע הרב בסדרו דלא יברך (והוא ע"פ דעת מרן האר"י זיע"א).

לגבי ברה"ת, אזי אם ישן ביום שלפניו שינת קבע על מטתו, פסק הגאון רעק"א דיכול לברך ברה"ת משעלה עה"ש, ואם לא ישן ביום שלפניו שינת קבע, פסק במשנ"ב דספק ברכות להקל, ולא יברך, (אך יכיון בברכת אהבה רבה לצאת חובת ברה"ת וילמוד מעט תיכף משיסיים שמו"ע), אך בשו"ע הרב פסק דיברך בעצמו ברה"ת, (וכן הוא דעת מרן האר"י זיע"א). לגבי ברכות א-לקי נשמה והמעביר שינה, במשנ"ב הביא בזה פלוגתת הפוסקים, ומשמע דדעתו להכריע דהוא ספק ברכות להקל, אך השו"ע הרב בסדרו פסק ע"פ דעת מרן האר"י זיע"א דברכת המעביר שינה יברך וברכת א-לקי נשמה לא יברך, - (אמנם בשע"ת כתב דגם ע"פ דעת מרן האר"י יברך ברכת א-לקי נשמה) וז"ל המשנ"ב (סכ"ה סקמ"ב) במקום שיש פלוגתא בין הפוסקים דברי קבלה יכריע.

5. ביזוהי נחלקו הפוסקים אם ברכת והערב נא היא ברכה אחת עם ברכת אשר קדשנו וכו' לעסוק בד"ת או שהם ב' ברכות, ואף שרבים נוהגים ע"פ הכרעת המשנ"ב לברך לעסוק בד"ת בלחש כדי לצאת מידי ספק אם צריך לענות אמן אחר ברכה זו, מ"מ כשמברכים ברכה זו בקול כדי להוציא את הרבים ראוי לענות אמן אחר לעסוק בד"ת כדעת מרן האר"י זיע"א שכל אחד ברכה בפ"ע. (וכן פסק בשו"ע הרב שצריך תמיד לענות אמן על ברכה זו. וז"ל הגרעק"א בהגהותיו על ספר דה"ח, לענ"ד העיקר לענות אמן, דהרי הרמב"ם והרשב"א ואבודרה"ם כתבו הערב בלא וא"ו הרי דס"ל דהוי ב' ברכות וכן ס"ל להרמ"א סי' מ"ז לעיקר אל"א דכ' דיותר טוב לומר בוא"ו, דהיינו דזה נכון לכל השיטות, ונקט רק בדרך יותר טוב, אבל לא דצ"ל כן, ובמג"א שם כתב דהאר"י נהג לומר אמן, וכן כתב הט"ז ומשמע דס"ל כן לדינא, עכ"ל רעק"א. וראה לעיל דבמחלוקת, דברי קבלה יכריע).

6. דבברכת המצוות אין איסור לעשות את המצוה בלא ברכתה, אלא דחייבים לברך קודם העשייה, והרי קיי"ל דברכות אין מעכבות, ולכן אף שבשאר מצוות אם יוכל לברך אח"כ צריך להתעכב עם קיום המצוה, ומשא"כ בברה"ת, דהרי התלמוד תורה של עכשיו והת"ת של אח"כ הם ב' מצוות, וכיון שעל קיום מצוות ת"ת של עכשיו א"א לו לברך, הדרין לכלל דברכות אין מעכבות ולא יתבטל מלימודו.

7. נחלקו הדעות (שו"ע סי"ח ס"ג) אם מברכין על הציצית מנה"ש או מזמן משיכיר, ולכן בזמן התחלת התפלה בביהמ"ד (בשעה 4:30 בערך) ילבשו הט"ג בלא ברכה, ובזמן משיכיר (בשעה 4:41) ימשמשו בציצית ויברכו. וז"ל הרמ"א שם, ואם לבשו קודם לכן לא יברך עליו וכשיאיר היום ימשמש בו ויברך, ובמשנ"ב שם, ימשמש בו, ר"ל בציציותיו.

אמרות טהורות

ליקוטים מספרים הקדושים בעניני חג השבועות

מה שלא נתבאר בהדיא בתורה תשלומין לשבועות וכו' הטעם לזה כי חג המצות נקרא חג ע"ש האכילה שהוא מצות וסוכות נקרא ע"ש המקום ודירה שהוא סוכה ואמנם שבועות נקרא ע"ש הזמן המקודש שבועות ז' שבועות תספור והא ע"ד עולם שנה נפש כמוזכר בספר יצירה וע"כ בשבועות שמקדש הזמן א"א להשלימו בזמן אחר שאיננו אותו הזמן והזמן שעבר עבר וא"א להחזירו לעולם.

(דרשות החת"ס)

עצרת תרגומו כנישון לשון אסיפה דידוע שבמעמד הר סיני פסקה זוהמות ישראל ונתקן עי"ז חטא אדה"ר עה"ד שהטיל אז זוהמא בהם כנודע ונתקנו הנשמות שהיו כלולים באדה"ר גנדוע והנה בכל שנה נתעורר אותו אור שהיה במעמד הר סיני ויש תיקון לכל הנשמות ובאים למקומם כל הדברים שנתפזרו וזהו עצרת מלשון אסיפה למקומם.

(תולדות יצחק)

בחג הקדוש הזה הוא כלל המועדים של פסח וסוכות כי ענין יציאת מצרים הוא לדחות את ההיפך וסוכות הוא לכנוס תחת צל קדושתו יתברך ושבועות כולל שניהם וזה שנאמר במתן תורה אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים רומז על קדושת חג הפסח שהוא דחיית ההיפך ואשא אתכם על כנפי נשרים הוא קדושת חג הסוכות לחסות בצל כנפיו יתברך ואביא אתכם אלי הוא קדושת חג השבועות הכולל שניהם.

(תורת אבות)

בחג השבועות זמן השפעת פרנסה ובני חיי ומזוני כיון שהעולם נברא בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנקרא ראשית ובעת מתן תורה עמודי השמים ירופפון אם לא יקבלו ישראל את התורה והפך העולם לתוהו ובהו ע"ז מגיע לישראל העוה"ז דע"י קבלתם התורה הוי מצילם מזוטו של ים ומשלילתו של נהר שה"ז שלו.

(שער יששכר)

מעלת יום חג השבועות

"שבועות" כי נשבע הקב"ה שלא ימיר אותנו, ואנחנו נשבענו לו שאין אנו ממירים אותו ח"ו.

(אור החיים הקדוש בספרו טור ברקת)

מעמד הר סיני וקדושת היום הנשגב מתעורר בכל שנה בחג השבועות וכשאדם זוכה שומע הוא את הקול שמכריז אנכי ה' אלקיך.

(קדושת לוי)

קבלת התורה ע"י משה מתעורר בכל שנה ושנה ככתוב אנכי עומד בין ה' וביניכם "עומד" בהווה ולא עמדת.

(שפת אמת)

בחג השבועות מקבל האדם את התורה והמצוות בכח וכן את כל ההרגשות הקדושות של כל השנה ובמשך השנה אם האדם משתדל ברגש ובחיות הוא מוציא לפועל את הכוחות שקיבל.

(אבני נזר)

ידוע מדברי קדושי עליונים שבכל יום טובים חוזר הדבר לאיתנו הראשון ובחג השבועות מי שמזכך ומטהר את עצמו זוכה לפי מדריגתו לקדושה גדולה מעין קדושת ישראל במעמד הקדוש ביום הקדוש הזה בהר סיני וכמו שאז נפתח שער ענוה לישראל וכאמרו כן בכל דור ודור חוזר להיות כן לכל מי שמטהר ומזכך את עצמו ביום הקדוש הזה לבא למידת ענוה.

(מאור ושמש)

הנה ביום שניתנו לוחות שניות לבנ"י היתה מחילה וסליחה כי זאת היתה ביוהכ"פ וניתן יום זה למחילה ולסליחה לדורות ומכל שכן בחג השבועות שניתנה התורה לישראל בוודאי שהוא יום מחילה וסליחה לבנ"י לדורות עולם.

(חסד לאברהם)

סגולת חג השבועות שהוא מקבל כל הניצוצות מבין הקליפות

בחי' יוסף הוא בחי' היסוד. ובזמן הגלות ר"ל משפיע לחיצונים, כמבואר בספרים והראיה ביוסף הצדיק כשנמכר למצרים ושם היה השובע. אכן בחג השבועות הוא בחי' קיבוץ גלויות, היינו הניצוצות עולים מבין הקליפות, והם נקראים שוק ורשות הרבים, בסוד המוציא מרה"י לרה"ר בשבת.

(תפארת שלמה)

חג הק' הזה הוא נגד יוה"כ

חג הק' הזה הוא נגד' יוה"כ, כמו שיש ר"ה עשי"ת ויוה"כ כמ"כ פסח הוא בחינת ר"ה, ימי הספירה נגד השי"ת, וחג השבועות נגד יוה"כ. והלילה הזה מכפר גם על חייבי כריתות כמו יוה"כ ושם כתוב כי ביום הזה יכפר וגו' לפני ה' תטהרו גימ' כת"ר שהוא בחי' מלכות, היינו שיקבל עליו עול מלכות שמים, ואז היום הזה יכפר ויטהר ויתהפך לו מכת'ר לכת"ר. אך כמו המטהר במקוה אם נשאר אפי' שער אחד מבחוץ לא עלתה לו הטבילה, כמ"כ צריך להיות קבלת עול מלכות שמים על כל עניני הגוף.

(בית אברהם)

במתן תורתנו בו נכללים כל התרי"ג יחד טועמי' חיים זכו

גודל מעלת קבלת התורה ביום חג השבועות, אשר בו מגיע לכל השלימות מכל התרי"ג מצות, משל למה הדבר דומה, עפ"י הנראה מחכמי הרופאים שיצוה לבשל לחולאים רוטב מכל מיני בשר אשר עולה לסך עצום. עולה לתרופה לחזק כוחות כל הגוף. כן נוכל להבין גודל מעלת יום הזה זמן מתן תורתנו. כי בכל המועדים שיש בהם מצות פרטיות מצה ולולב וכדומה. אנו מברכים על כל מצוה הברכה הראויה לה, על נטילת לולב, או על אכילת מצה וכדומה. וזמנו של מצוה זה אינו בזמנו של זו. וכל דבר ודבר בעתו מה טוב לא כן בחג הזה בקבלת התורה, הנה נכללים בו כל התרי"ג מצות ביחד, טועמי' חיים זכו, לא תחסר כל בה.

(תפארת שלמה)

טעם שלא נתפרש בתורה חיוב שמחה ביום מתן תורה

לא נתפרש בתורה שיו"ט של שבועות הוא כדי לשמוח ביום מתן תורתנו הקדושה, אלא תלה היו"ט והשמחה ביום הביכורים וקציר חטים, כי לא יתכן שיצוה אותנו במצות עשה שנתחייב לשמוח בקבלת עול על צווארנו דא"כ שמחה זו גופי' עול היא על צווארנו, אלא הקב"ה לא ציוה ואנחנו שמחים מעצמינו שזכינו

לקבל עול תורתנו עלינו, ומטרדת שמחה זו נשכח שמחת בכורי קציר חטים שהיא שמחת עה"ז וכל חפצים לא ישוו לנו.

(חתם סופר, ויהי)

הענין שהחגים נקראים רגלים

הענין שהחגים נקראים רגלים, כי הם יסוד כל השנה כולה, ולפי ערך קבלתו ברגל עומ"ש ושמחת הרגל, עובד בכח זה להקב"ה בכל השנה, כדוגמת הרגלים שהם יסוד עמידת האדם.

(תורת אבות)

הקב"ה מחבב השביעין

שבועות איתא במדרש (ויקרא פכ"ט, יא) שהקב"ה אוהב השביעין, בימים בחר השבת, בחדשים בחודש השביעי (תשרי), בשנים שמיטה, ובשמיטה יובלות, ובאישים משה רבינו שהוא שביעי לאברהם אבינו וכו' ואמר רבינו הגדול הצדיק וכו' מאפטא נ"י: ולמה לא חשב גם חג השבועות שהוא אחר שבעה שבועות לספירה, וצריך לומר דשייר, ומאי שייר דהאי שייר, שייר מדת אמת שהוא מדה השביעית. והטעם שאוהב השי"ת השביעית, מפני שהוא יתברך מחבב מלכותו שהוא מדה השביעית.

(שפת צדיקים דינאוין, בשלח)

קדושת הלילה

חסידי קדמאי לא הוי ניימי בהאי ליליא והווי לעאן באורייתא ואמרי נתי לאחסנא ירותא קדישא לן ולבנן בתרין עלמין וההוא ליליא כנסת ישראל אתעטרא עלייהו ואתיא לאזדוגא ביה במלכא ותרוויהו מתעטרי על רישייהו דאנון דזכאן להכי.

(זוהר פר' אמור)

ודע כי כל מי שלא ישן בלילה כלל ועיקר ויהיה עוסק בתורה מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק הוראות הווית האדם הוא בלילה הזה.

(שו"ע, האר"י ז"ל)

בלילה הזה של חג השבועות ידיר השנה מכל מי שרוצה לידבק בקדושה ויעסוק בצורה כל הלילה.

(של"ה)

ויזהר האדם מאוד למעט באכילתו בסעודת הלילה זו בכל מה דאפשר כדי שיוכל לעשות התיקון של הלימוד בלילה הזה ותיכף אחר ברהמ"ז ילך בזריזות לבית המדרש לעשות התיקון של הלימוד ולא יבטל בשיחת חולין אף רגע כמימרא ח"ו.

(יסוד ושורש העבודה)

מישראל לפי תיקון וכשרון פעולתו כן הוא מקבל חלק תורתו וזהו מתן תורתינו שהוא מתן תורה של כל אחד לפי כשרון מעשיו.

(דעת משה)

ויהי קול השופר הולך וחזק מאד, מא"ד הוא אד"ם כי באמת הקולות וברקים אינו דבר חידוש לפניו יתברך רק הוא לימוד להאדם כי קבלת התורה היא נצחית בכל עת ובכל זמן שצריך האדם לעורר הקול והדיבור בהתורה.

(בית אהרן)

תורה ניתנה בסיון במזל תאומים דאין ללמוד תורה ביחיד אלא בשנים. ספר חסידים.

(תורת השלמים סי' כב)

קבלת התורה יהי בחינת זריעה וצמיחה

עיקר קבלת התורה שיהי בחינת זריעה וצמיחה להגדיל תורה ולהאדירה. "ועשית חג שבועות" כו' שתראה לקבל עליך מחג השבועות, שיהי הלימוד שלך בקדושה לשמה, שיהי ג"כ בחי' זריעה, כמו שהי' בשעת מ"ת, "כאשר יברכך" כו', כי כל נתינות עשרת הדיברות הי' ג"כ בבחי' זו, כמ"ש "את הברכה אשר תשמעון". פי' שיהי' ברכה בדברים האלו אשר תשמעון, בחי' זריעה וצמיחה לעשות פרי למעלה, להגדילתורה ולהאדיר על כל קוץ וקוץ תלין של הלכות.

(תפארת שלמה)

רק מתן תורה הי' אז בחדש סיון משא"כ הקבלה דכל יומא ויומא זמני

הנה סידרו לנו אנשי כנסת הגדולה בנוסח התפילה, זמן מתן תורתנו, ויש לדקדק מדוע לא סידרו זמן קבלת תורתנו כדרך ששנינו (אבות פ"א מ"א) משה קיבל תורה. ואמר רבינו הקדוש הרבי רש"ב מפארשיסחא זצוקללה"ה, כי רק מתן תורה הי' אז בחדש סיון ויש לה שייכות עם הזמן, מה שאין כן הקבלה דכל יומא ויומא זמני, עד כאן דבריו הקדושים. ויש לומר עוד כי נתינת התורה הי' שוה לכל, אבל הקבלה לא קבלוה בשוה רק כל אחד ואחד כפי ערך השגתו:

(אהל תורה)

לפי קבלת התורה שלו משפיעים עליו העבודה בכל השנה

בעצרת נידונים על פירות האילן (ר"ה טו.) האילן רומז על בחי' האדם עץ השדה (דברים כ. יט.) שלפי קבלת התורה שלו בחג הק' הזה, משפיעים עליו השפעת העבודה בכל השנה.

(תורת אבות)

ומה גם בליל התקדש יתלהב האדם ויתעורר מאוד כי הזמן גורם קרבת אלוקים ועת להשליך אחרי גוו אלילי כספו אשר דבק בהם באהב.

(לב דוד)

מנהג פשוט בישראל להיות עוסקין בתורה בליל זו של שבועות ומי שאינו ישן אפי' רגע כל הלילה ניצל מכרת אותו השנה שכן אותיות כת"ר הוא כרת ומובטח לו שישלים שנתו ולא יהיה לו שום היזק ומלאכי השרת מכתירים לנשמתו בכתר תורה אשרי לו בעולם הזה וטוב לו לעולם הבא.

(שערי ציון)

אמנם הנעורים יזהרו שלא יעסקו בדברי בטלה ואין צריך לומר בשחוק וקלות ראש כי אז נאה להם השינה.

(יעב"ץ)

צריך לזהר מאד אחר התיקון שעשה בלילה שלא יפסיק בשום שיחה בטילה עד שאמר במוסף קדושת כתר כי אז עולין כל קישוטי הכלה שעשה בלילה ע"כ יזהר מאד לטהר מחשבתו עכ"פ עד כתר זה.

(בעש"ט)

קבלת התורה

ויסעו מרפידים קשה למה איחר המוקדם כי פסוק זה היה לו להקדים קודם פסוק שלפניו שאמר באו מדבר סיני אולי שהוא ע"ד אמרם אהבה מקלקלת את השורה להקדים המאוחר שלהיות כי היא זה יום המקווה לבורא לתורה לעולם לעליונים ולתחתונים ומיום הבריאה הם יושבים ומצפים מתי יבואו בנ"י מדבר סיני לזה כשהגיעו שמה לא עצרו כח לספר סדר הדבר ותיכף קדמה ההודעה באמרו ביום הזה באו וגו' הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק ושמחו שמים וארץ כי זה הוא תכלית הבריאה ותקוותה ואח"כ חזר הכתוב להודיע פרטן של דברים.

(אור החיים פ' יתרו)

ויזהר כי אגם שיש לשמוח ולאכול וכמו שמצינו דגדולי עולם שמחים ושבעו ויתענגו מ"מ יקיים וגילו ברעדה כי התורה ניתנה ברתת ואימה וגם הוא זמן דין על פירות האילן עוד יוסיף אומץ לתת חלק ביום לתורה כיד ה' הטובה עליו ויום קדוש כזה אל ישלחנו ריקם מלימוד התורה והשם אורחותיו מוצא מקום לנוח מעט ולשמוח בשמחת יו"ט בסעודת וללמוד תורה ביום שקבלוה.

(לב דוד להחיד"א)

לבאר מה שאנו אומרים בנוסח התפילה זמן מתן תורתנו והיה די לומר מתן תורה מהו תורתנו ? ונראה דהאמת כל אחד

הכל מודים בעצרת דבעינין נמי לכם

שמעתי מאדמו"ר מוה' מענדיל זצלה"ה מרימנוב ז"ע שפירש הגמרא (פסחים סח.) הכל מודים בעצרת דבעינין נמי לכם, כי בעצרת קבלו ישראל התורה הקדושה, ואם לא קבלו ישראל התורה היה העולם חוזר לתוהו ובוהו וע"י ישראל מתקיים העולם (ע"ז ג. זח"א פט), וזה הכל מודים בעצרת דבעינין נמי לכם, שהעולם צריך לישראל כי הם קיימו העולם, עד כאן דברי פי חכם חן.

(אור לשמים)

תיקון ליל שבועות

טעם לאמירת תיקון ליל שבועות

ענין התיקון שאומרים בליל שבועות קצת מכל ספר, אולי היה רק כמו מוסטער'ן כדרך הסוחרים ששולחים קצת מהסחורה לדוגמא, כן הוא ענין התיקון ליל שבועות (שהם רק דוגמאות, והעיקר הוא ללמד על הכלל כולו לשמור ולעשות).

(חמדה גנוזה ח"ב)

סגולת לימוד והניעור בליל החג

כתב בעל נגיד ומצוה ז"ל כי כל מי שבלייל שבועות אינו ישן כלל ועיקר, ועוסק בתורה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק, והוראת חיים האדם בלילה ההוא. (אח"י הם דברי האר"י ז"ל מא"י).

(הנהגות תפילת ישרים)

הלומד בליל שבועות יושפע שפע גדול

אפשר במה שאמרו בזהר שהמשתדל ליחד קודשא בריך הוא ושכינתיה, משם יושפע עליו שפע גדול, כגון הקמים בחצות ומשתדלים לעסוק בתורה עד אור הבוקר, וכיוצא בליל חג השבועות, כמו שאמרו בזהר, וזהו שאמר (תהילים ט, יא) "ויבטחו בך יודעי שמך", שמכוונים לזווג השכינה שנקראת שם, וזהו יודעי מלשון (בראשית ד, א) "והאדם ידע", והם משתדלים בזה, הם בוטחים "כי לא עזבת דרשיך ה'", לזווג השכינה עמו, ויושפע להם שפע רב.

(יוסף תהלות, מזמור ט')

מזן הבית יוסף למד גם בליל שני

אור שני של חג השבועות, ישתדל לקבוע עת לתורה, וכבר ידוע מעשה שאירע למזן הקדוש ז"ל שעשו לימוד גם בליל שני. (כף אחת, סימן כ"ב אות ט')

עריכת השולחן במקום אמירת התיקון

פעם ישב חסיד אחד בשלחנו הטהור של מזן מריז'ין ז"ע בליל שבועות, והרהר בלבו הלוא כעת צריכים לומר תיקון ליל שבועות וכאן אני נמנע מזה. מזן ז"ע שהרגיש במחשבתו נענה ואמר ת'ערך ל'פני ש'לחן הוא ר"ת ת'יקון ל'יל ש'בועות (נר ישראל מזן מריז'ין ז"ע)

שלא לדבר דיבורי חול עד אחר כתר

אשרי עין ראתה כל אלה. על כן כל אחד יקדש ויטהר עצמו בתוספת קדושה וטהרה. וטוב שיזהרו שלא ידברו באותו הלילה בשום לשון חול, רק הכל בלשון הקודש.

(של"ה)

ליזהר באזהרות של מזן אלוקי קודש הקדשים הריב"ש טוב שלא יפסיק בשום שיחה בעולם עד אחר התפלת מוסף, כי אז נגמר עליות כל קשוי חתן וכלה מה שהתחילו בלילה לכנוס בהם, ואם יש בו כוח להתפלל באור הבוקר ולא יפסיק כלל בשום שינה מה טוב, אבל עתה בדורות הללו שאין בבני ישראל הקדושים כל כך ומוח להתפלל בהשכמה, עכ"פ לא יפסיק שום בר ישראל עד הבוקר בשום שינה בעולם אפילו רגע אחת והוא עד שיטבול במים חיים בקדרותא דשחרא, ואחר סדר זה מותר להניח לישון עד קודם זמן התפילה ולא יפסיק בשום דבר הגשמי בעולם מעת הטבילה של קדרותא דשחרא בסוד עד סוף כל התפילה של שחרית ומוסף, כי אז הוא עת רצון גדול להתפלל ולדבק באמונה ובטחון גדול ביוצר בראשית.

(היכל הברכה)

ענין לטבול בהשכמת הבוקר

וקודם עלות השחר מעט ילך לטבול כדי לקבל תוספו קדושה גם בטבילה זו עושה תיקון גדול.

(יסוד ושורש העבודה)

עשרת הדברות

כל אחד לפי בחינתו

אנכי ולא יהיה לך ששמעו מפי הגבורה שמע כל אחד לפי בחינתו בעל העסק שמע שהכל מתנהג ע"פ השגחתו ית' ובעל

ישראל קדושים בני אל חי נהגו ברוב המקומות לנדר שינה מעיניהם ליל התקדש חג השבועות ונגזלה שנתם לעסוק בתורה כפי סדר המתקון מרבינו האר"י זצ"ל, ועוד לו תאה ידיעה מ"ש רבינו האר"י כי הוראת חיים האדם היא בזו הלילה לכן ירז בכל יכולתו והבא ליטהר מסייעין אותו.

(שמחת הרגל)

עבודת ה' שמע והרגיש השגות ותענוג בעבודת ה'.

(תורת אבות, הס"ק מסלונים)

וכל העם רואים

קודם שנתקרב אל הבעש"ט הק' היה מלמד דרדקי, ולפני שהיה מכניס ילד ללמוד אצלו היה שואלו האם הוא זוכר את מעמד הר סיני ומתן תורה, ואם השיב הן, הכניסו ואם לאו לא היה מכניסו ללמוד אצלו.

(הרה"צ ר' מוטייל סלונים)

הרה"ק מקאזניץ היה פעם אצל הרה"ק מבארדיטשוב בפרשת יתרו, ואמר הרה"ק מבארדיטשוב "מי שיש לו אוזניים פתוחות ישמע מחר את עשרת הדברות". והשיב הרה"ק מקאזניץ: ומי שאין לו... יבקש מהבורא יתברך שיפתח לו אוזניו.

(הרה"צ ר' מוטייל סלונים)

פעם אחת בפ' יתרו ישב חסיד אחד, בשולחן הרב הקדוש בעל אך פרי תבואה ז"ל, והיה החסיד הנ"ל רואה בספר קדושת לוי, שכתב, דמי שמקדש ומטהר את עצמו, זוכה ושומע הקולות והברקים! ואמר, שאין זה קול ממש רק כח הדמיון. ושמע הרב הק' ז"ל וגער בו, ואמר בלשון הקודש, קול ממש! וגם אני יודע שזה אמת!.

הזוכה במדרגה שומע בשבועות קולות וברקים וקולו של הקב"ה

ושמעתי מפה קדוש אאזמו"ר (בעל שם שלמה) הרב מפה זי"ע, שהגיד קודם אקדמות, כי הנה נודע ומקובל מפי רבותינו הק' וספה"ק, כי מי שהוא זוכה במדרגה, זוכה לשמוע קולות וברקים וקולו של הקב"ה בחג השבועות בעת קבלת התורה.

(שער יששכר דף קכ"ד)

טעם שקורין עשרת הדברות בציבור בטעם העליון

הטעם כשקורין עשרת הדברות בציבור בטעם העליון וביחיד בטעם התחתון שצריך לומר בטעם העליון לא תרצח בקמץ וביחיד בטעם התחתון לא תרצח וגו' בפתח יש לומר הטעם דאיתא בגמרא (שבת קנ"ד ע"ב) מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו ואנשי עירו בכל העולם כולו נתפס על כל העולם כולו. והנה למחות ברבים לאו כל אדם זוכה. וממילא אם נראה לו שלא ישמעו לדבריו און כשם שמצוה לומר דבר שלא נשמע לכן ברבים נקרא בקמץ דהיינו שצריך לקמץ פיו שלא לומר תוכחה ברבים. אבל ביחיד רובא דאנשי אנשי ביתו מיכף כפי לי צריך למחות באנשי ביתו ולכן ביחיד נקרא בטעם התחתון בפתח דמורה שיפתח פיהו ויכיר לאנשי ביתו

(דברי יחזקאל)

תפילה

וממוצא דבר נראה דנכון הדבר ללמוד בשבועות ספר התהילים כולו שהוא יום הילולא דדוד המלך ונקדמה פני יוצרנו ית' בתהלה לדוד אשר שר בדביקה וחשיקה וחפיצה הלל ונרצה היומא דהילולא דיליה ואלים זכותיה וכולה הוא שתגן לעוסק בתהילותיו.

(שמחת הרגל להחיד"א)

בשבועות אמר הקב"ה הקריבו לפני שתי לחם בכדי שאברך לכם פירות האילן כי פירות האילן מורה על בנים כנודע ובשבועות נידון על בנים ויהי בני תורה וצדיקים.

(דרך הישר)

נוהגים הצדיקים והחסידים להאריך בברכת אהבה רבה ביומא דשבועות חג הקדוש הזה, י"ל ע"פ המבואר בתולדות יעקב יוסף עה"ת בשם רבו הבעש"ט הקדוש זי"ע שנאמר לו מן השמים הטעם איחור ביאת המשיח שאין מאריכין באהבה רבה עיי"ש ואם זהו לכל יום עאכו"כ בים הזה. ואשר מבואר בתיקוני זוהר כי בחג השבועות יפקון מן גלותא, וזהו בחג השבועות אשר הוא זמן הגאולה צריכין להאריך יותר בברכת אהבה רבה כדי שלא לאחר ביאת המשיח רק לקרבו ב"ב ודבר בעתו מה טוב כנז'.

(שער יששכר)

וליזהר מאוד באמירת אהבה רבה קודם ק"ש שיהיה בכונה גדולה ובדביקות הבורא ב"ה אין שיעור, שיהיה קשה להוציא כל תיבה ותיבה מחמת אהבת הבורא באמונה שלימה בהתפשטות הגשמיות מכל וכל.

(היכל הברכה)

בשם מורי {הוא רבינו הגדול הבעש"ט הקדוש זצלה"ה אשר גם עתה בצלי צלא דמהימנותא ובזכותו נחי' בגוים עדי נראה אור ב"כ בכ"י} שנאמר לו מן השמים טעם איחור ביאת המשיח שאין מאריכין באהבה רבה וכו' עכל"ק.

(תולדות יעקב יוסף)

אכילת קרעפליך

אומרים הטעם על הליבוות שיש להם ג' ראשים שהקב"ה אמר לישראל והייתם לי סגולה אמר הרה"ק ר' דוד'ל מלעלוב זצוק"ל שיהיו ישראל כמו נקודת סגול בכל אופן שתוסבבו נשאר סגול וכן ישראל בכל טלטוליהם וגלותם נשאר עמו ישראל.

מקובל אצל רבותינו הקד' בשם הרה"ק ר' ארון לייב הגדול מפרימשלאן זצוק"ל שמי שמזלזל במנהג מאכל לביבות (בצק ממלא בגבינה) בחג השבועות סימן שלא עמדו רגליו אבותיו על הר סיני.

קודש את כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, אשר דיבר בקדשו דברי הדרכה והכנה לקבלת התורה, ובגודל החשיבות של לימוד תורה, הק', שהיא הסגולה וכל הצלחות, ע"י זה זוכים להמליך מלכותו ית'.

חבורת 'וחי בהם', שהתקיים במהלך החבורה השבועית, שם הוכנה להם סעודה כיד המלך, בהתאחדות נפלא, בשיר ורננים. במהלך הסעודה שמעו האברכים החשובים בחרדת

המצוה, וכ"ק רבינו שליט"א בירך את בעה"ב ואת בני המשפחה. **ביום שלישי פר' נשא**, השתתף כ"ק מרן רבינו שליט"א בסעודת סיום מסכת יומא, כהכנה לקבלת התורה, שנלמד ע"י אברכי

במוצאי שב"ק - ר"ח סיון, קיים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, מצוות 'שילוח הקן', בבית ידידנו הר"ר אלכסנדר סגל הי"ו, חתן הרה"ח מנחם מנדל ראטה הי"ו. לאחמ"כ התקיים מעמד 'לחיים' לכבוד

נדבת ידידנו הנכבד
 הרה"ח מרפ"ח מרפ"ח מרפ"ח הי"ו

לרגל גיליון ה-400

ולעי"נ מרת
 שאשא רויזה פערל ע"ה
 ולב"ע י"א סיון תשע"ח

וי"ר שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה,
 ולרות מלוא חפניים נחת ותענוג דקדושה
 מכל יוצ"ח עד עולם אכ"ר.

נדבת ידידנו הנכבד
 הרה"ח ר' א' בנימין בטלמן שליט"א

לרגל גיליון ה-400

ולרגל השמחה במעונו
 בנישואי בתו הכלה תחי'

וי"ר שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה,
 ולרות מלוא חפניים נחת ותענוג דקדושה
 מכל יוצ"ח עד עולם אכ"ר.

מזל טוב וגדיא יאה

מעומקא דליבא נברך בזאת
 את אנשי שלומינו
שהשמחה במעונם

הרה"ח משה בטלמן הי"ו
 לרגל שמחת נישואי הנכדה

הרה"ח זאב בורד הי"ו
 לרגל שמחת אירוסיו הנכד

הרה"ח אלימלך זולנר הי"ו
 לרגל שמחת הולדת הנכדה

הרה"ח דוד בנימין בטלמן שליט"א
 לרגל שמחת נישואי הבת

הרה"ח מרדכי בורד הי"ו
 לרגל שמחת אירוסיו הבן

הרה"ח נח שוורץ הי"ו
 לרגל שמחת אירוסיו הבן

הר"ר יקותיאל יהודה זולנר הי"ו
 לרגל שמחת הולדת הבת

יה"ד שיזכו לראות מהם ומכ"ל יוצ"ח
 רוב נחת ותענוג דקדושה

כעתירת
 קהל עדת חסידי נדבורנה ביתר

נדבת ידידנו הנכבד
 הרה"ח משה אריה בוקצין הי"ו

לרגל גיליון ה-400

ולברכה והצלחה בכל הענינים
 ולבני חיי ומזוני רוויחי

וי"ר שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה,
 ולרות מלוא חפניים נחת ותענוג דקדושה
 מכל יוצ"ח עד עולם אכ"ר.

נדבת ידידנו הנכבד
 הרה"ח חיים עקשטיין הי"ו

לרגל גיליון ה-400

ולברכה והצלחה בכל הענינים

וי"ר שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה,
 ולרות מלוא חפניים נחת ותענוג דקדושה
 מכל יוצ"ח עד עולם אכ"ר.

נדבת ידידנו הנכבד
 הרה"ח ר' א' שפיצר הי"ו

לרגל גיליון ה-400

ולברכה והצלחה בכל הענינים

וי"ר שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה,
 ולרות מלוא חפניים נחת ותענוג דקדושה
 מכל יוצ"ח עד עולם אכ"ר.

נדבת ידידנו הנכבד
 איבובל'ס

הפנפאת אפר"ה ז"ל
 050-4143503

לרגל גיליון ה-400

וי"ר שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה,
 ולרות מלוא חפניים נחת ותענוג דקדושה
 מכל יוצ"ח עד עולם אכ"ר.

נדבת ידידנו הנכבד
 הרה"ח ר' א' נחום בוקצין הי"ו

לרגל גיליון ה-400

ולהודאה להשי"ת על כל חסדיו
 ובפרט בעת השמחה במעונו
 באירוסיו בנו שיחי'
 החתן יעקב יצחק ני"ו

וי"ר שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה,
 ולרות מלוא חפניים נחת ותענוג דקדושה
 מכל יוצ"ח עד עולם אכ"ר.